

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
JU SLUŽBA ZA ZAPOŠLJAVANJE TK
TUZLA**

**PROGRAM RADA
JAVNE USTANOVE SLUŽBE ZA ZAPOŠLJAVANJE
TUZLANSKOG KANTONA TUZLA
ZA 2019. GODINU**

Tuzla, novembar 2018. godina

Tuzla, Bosne srebrene bb
Web stranica: www.szztk.ba, E-mail: <mailto:info@szztk.ba>
Tel: +387 (35) 306-440, Fax: +387 (35) 228-573

Certifikat br. 44 100 087014

SADRŽAJ:

UVOD	1
1 NEZAPOŠLENOST	4
2 EVIDENCIJE	5
I. POSREDOVANJE U ZAPOŠLJAVANJU I MJERE AKTIVNE POLITIKE ZAPOŠLJAVANJA	7
3 POSREDOVANJE U ZAPOŠLJAVANJU.....	7
3.1 Profiliranje	9
3.2 Invidualni plan zapošljavanja	11
3.3 Aktivno traženje posla	12
4 AKTIVNA POLITIKA ZAPOŠLJAVANJA	13
4.1 Program sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja	14
4.2 Projekat podrške zapošljavanju u Bosni i Hercegovini	15
4.3 Program sufinansiranja stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa, boraca i članova njihovih porodica.....	16
4.4 Program sufinansiranja zapošljavanja romske skupine	17
4.5 Program sufinansiranja zapošljavanja osoba kojima je prestao institucionalni smještaj..	17
4.6 Program sufinansiranja zapošljavanja mladih osoba kod poznatog poslodavca	17
4.7 Program sufinansiranja zapošljavanja osoba, članova porodica u kojima nijedan član porodice ne radi	17
4.8 Program sufinansiranja stručnog osposobljavanja mladih koji ne pripadaju boračkoj populaciji	18
4.9 Profesionalna orientacija (profesionalno informiranje, obuke za aktivno traženje posla i dr.).....	18
4.10 Analiza tržišta rada u Federaciji BiH	19
4.11 Monitoring i evaluacija	19
4.12 Sajam zapošljavanja.....	20
4.13 Finansiranje projekata sa drugim organizacijama i institucijama.....	20
II. SOCIJALNA I MATERIJALNA SIGURNOST NEZAPOLENIH.....	21
III. UNAPREĐENJE ODNOSA SA POSLODAVCIMA, LOKALNIM ZAJEDNICAM I DRUGIM INSTITUCIJAMA	23
IV. PRUŽANJE PODRŠKE FUNKCIONISANJU OSNOVNE DJELATNOSTI SLUŽBE	25
5 PRIMJENA SAVREMENIH STANDARDA U UNAPREĐENJU RADA	25
6 JAČANJE KAPACITETA I STRUČNO USAVRŠAVANJE LJUDSKIH RESURSA ..	27
7 OPŠTI I PRAVNI POSLOVI	28
7.1 Normativno pravni poslovi	28

7.2	Zastupanje	28
7.3	Javne nabavke	29
7.4	Upravljanje imovinom	30
8	RAZVOJ I JAČANJE SISTEMA I PROCEDURA JAVNE INTERNE FINANSIJSKE KONTROLE	31
9	FUNKCIJA INTERNE REVIZIJA.....	33
10	BORBA PROTIV KORUPCIJE	36
10.1	Uloga interne revizije na prevenciji korupcije	37
11	INFORMACIONI SISTEM.....	38
12	INFORMISANJE.....	40

UVOD

Javna ustanova Služba za zapošljavanje osnovana je proglašenjem Zakona o osnivanju JU Službe za zapošljavanje TK¹ koji je usvojila Skupština TK na sjednici održanoj dana 05.09.2001. godine, a članom 3. Zakona utvrđeno je da Služba ima svojstvo pravnog lica sa pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih lica², Zakonom i Statutom.

JU Služba za zapošljavanje TK (u daljem tekstu: Služba), u skladu sa odredbama člana 8. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba³, u okviru svoje registrovane djelatnosti, obavlja sljedeće poslove:

- posredovanje u zapošljavanju,
- prikupljanje i dostavljanje podataka o nezaposlenim osobama Federalnom zavodu,
- informiranje o mogućnostima zapošljavanja,
- saradnju sa obrazovnim ustanovama radi usklađivanja obrazovnih programa sa kadrovskim potrebama poslodavaca,
- provođenje programa profesionalne orientacije, obuke i prekvalifikacije nezaposlenih osoba i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima,
- utvrđivanje prava osobama za slučaj nezaposlenosti,
- izdavanje radnih dozvola stranim državljanima i osobama bez državljanstva,
- donošenje i provođenje programa mjera za brže zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih osoba čije je zapošljavanje otežano,
- druge poslove utvrđene zakonom.

Služba u Programu rada za 2019. godini planira aktivnosti, koje će u okviru svojih nadležnosti, finansijskih mogućnosti u saradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje, Vladom Tuzlanskog kantona i drugim partnerima, i u okviru međunarodnih projekata, realizirati, u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba.

Dio programske aktivnosti Služba će provoditi iz vlastitih izvora ne povećavajući finansijska izdvajanja nego boljom organizacijom rada i prerasporedom projektnih zadataka računajući na povećanje produktivnosti postojećih uposlenika. U ovom slučaju akcent će s staviti na osmišljavanju novih savjetodavnih aktivnosti i njihovom rasporedu na postojeće stručne saradnike, menadžere i koordinatorе u Službi.

Programskim aktivnostima, u skladu sa raspoloživim kapacitetima, Služba će u saradnji s Federalnim zavodom za zapošljavanje participirati u realizaciji ciljeva iz Reformske agende za Bosnu i Hercegovinu za period 2015-2018 i Strategije jačanja funkcije posredovanja u javnim službama za zapošljavanje u Federaciji BiH.

¹ „Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj: 11/01 i 08/14.

² „Službene novine Federacije BiH“, broj: 41/01, 22/05 i 09/08.

³ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 41/01, 22/05 i 09/08.

Programske aktivnost će se provoditi radi ublažavanja negativnih ekonomskih kretanja i uticaja na tržište rada, te promicanja ostvarivanja i održavanja više stope zaposlenosti i poboljšanja strukture zaposlenih.

Određeni pokazatelji privrednih kretanja u Federaciji BiH ukazuju na pozitivna kretanja ili usporavanje negativnih kretanja i vidljiv napredak u privredi, kao što je rast industrijske proizvodnje, rast društvenog bruto proizvoda, poboljšanje u vanjskoj trgovini, povećanje izvoza u različitim granama i djelatnostima, što se ogleda u podacima o povećanju zaposlenosti i smanjenju nezaposlenosti.

Prema podacima Porezne uprave TK, u septembru 2017. godine na Tuzlanskog kantona bilo je zaposleno 97.876 osoba, a u septembru 2018. godine 100.005 osoba, što je više za 2.129 osoba, odnosno 2,17 %.

Broj nezaposlenih osoba na evidenciji Kantonalne službe za zapošljavanje u septembru 2018. godine je 80.666 osoba, i manji je za 4.977 osoba, odnosno 5,81 % u odnosu na septembar 2017. godine kada je bilo evidentirano 85.643 nezaposlene osobe.

Stopa zaposlenosti u Federaciji Bosne i Hercegovini po definiciji Međunarodne organizacije rada (MOR), a prema rezultatima Ankete o radnoj snazi⁴ za 2018. godinu, iznosila je 31,90 %, što je smanjenje za 0,30 % u odnosu na 2017. godinu⁵, dok je stopa nezaposlenosti iznosila 19,2 %, što je smanjenje za 0,80 % u odnosu na prethodnu godinu⁶. Također, prema istom dokumentu, stopa nezaposlenosti žena u 2018. godini je iznosila 21,5⁷ % i na istom je nivou kao i u 2017. godini.

Ekomska situacija utiče na oblast zapošljavanja i trendove na tržištu rada. I pored evidentnih poboljšanja, potražnja za radnom snagom još uvijek nije na željenom nivou, a što se odražava na napore Federalnog zavoda za zapošljavanje i službi za zapošljavanje, i uticaj mjera aktivne politike zapošljavanja koje Služba provodi u saradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje. Također, i pored velikog broja nezaposlenih osoba, u pojedinim djelatnostima poslodavci se suočavaju sa poteškoćama u pronalaženju potrebne radne snage, tj. radnika sa određenim znanjima i vještinama. Struktorna neravnopravnost na tržištu rada manifestirana je kroz neusklađenost ponude i tražnje za radnom snagom u pogledu zanimanja, obrazovanja, kvalifikacija ili regionalnog rasporeda.

Strukturu nezaposlenih osoba u Tuzlanskom kantonu karakterišu sljedeći pokazatelji:

- žena je više među nezaposlenim (59,24 %), a manje među zaposlenim osobama,
- 32,70 % nezaposlenih su nestručne osobe, tj. osobe bez kvalifikacija,
- 30,70 % nezaposlenih su mladi dobi do 30 godina,

⁴ Demografija i socijalne statistike, Agencija za statistiku BiH, 10.07.2018. godine http://www.bhas.ba/ankete/LAB_00_2018_Y1_0_BS.pdf

⁵ Demografija i socijalne statistike, Agencija za statistiku BiH, 11.07.2017. godine, http://www.bhas.ba/ankete/ARS_2017G12_001_01_bos.pdf

⁶ Ibid.

⁷ Demografija i socijalne statistike, Agencija za statistiku BiH, 10.07.2018. godine http://www.bhas.ba/ankete/LAB_00_2018_Y1_0_BS.pdf

- prosječan period traženja posla duži od pet godina.

Prisutno je visoko učešće zaposlenosti u neformalnoj ekonomiji. Pojam neformalne ekonomije obuhvata kako neformalne ekonomske jedinice tako i neprijavljene radnike.

Kada su u pitanju neprijavljeni radnici, razlika postoji kod onih koji rade u registriranim preduzećima (formalna ekonomija), ali dio svojih primanja dobijaju u gotovini na ruke ili nisu nikako prijavljeni, kao i samozaposlenih radnika koji nisu prijavljeni, tj. nisu poreski obveznici i stoga nisu uključeni u osnovu koja se koristi za izračun doprinosa socijalne sigurnosti ili nisu nikako registrirani, i onih radnika koji su samozaposleni ali nisu registrirani.

Anketa o radnoj snazi ukazuje da u radno sposobnom stanovništvu i radnoj snazi i dalje participira veliki broj osoba bez ikakvih kvalifikacija, a zabrinjavajući je i visok postotak neaktivnih osoba, kao i niska produktivnost.

Obrazovni sistem i dalje, zahtijeva reformu, naročito u srednjem stručnom obrazovanju koje još uvijek nije efikasno povezano sa poslovnim sektorom i koje karakteriše neadekvatna praktična nastava i nedostatak primjene novih tehnologija, što bivšim učenicima kasnije otežava integraciju na tržištu rada.

Prioritetni cilj Službe jeste da se osigura materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenim osobama.

Sredstva ostvarena uplatom doprinosa za osiguranje za slučaj nezaposlenosti koja su na raspolaganju Službi nisu dovoljna za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova, te nedostajuća sredstva, u skladu sa Zakonom⁸, Služba potražuje od Federalnog zavoda za zapošljavanje, radi obezbjeđenja materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba (novčana naknada, zdravstveno osiguranje i penzijsko i invalidsko osiguranje).

Nakon što Služba i Federalni zavod za zapošljavanje osiguraju materijalnu i sociojalnu sigurnost nezaposlenih osoba, provodi se utvrđena politika zapošljavanja realizacijom programa i mjera aktivne politike zapošljavanja radi povećanja efikasnosti tržišta rada.

Za uspješno provođenje mjera aktivne politike i programa zapošljavanja i veći obuhvat nezaposlenih osoba potrebno je partnerstvo i sinergijsko djelovanje svih nivoa i sektora u oblasti zapošljavanja, privrede i obrazovanja, kao i potrebna finansijska sredstava.

U kontekstu unapređenja kvaliteta ponude radne snage, dugoročno je moguće postići napredak stalnom reformom obrazovnog sistema, koji treba da bude bolje usklađen sa potrebama tržišta rada, uz redovno praćenje potreba poslodavaca za kompetencijama radne snage, i kratkoročno, sufinansiranjem zapošljavanja i brzom pripremom za rad, obukom, stručnim osposobljavanjem i usavršavanjem nezaposlenih osoba za konkretna znanja i radna mjesta, što bi dovelo do toga da radna snaga bude aktivnija i konkurentnija.

Služba će nastojati da svoje usluge prilagodi korisnicima, cijeneći sve promjene u privredi, brze promjene na tržišta rada, raspoloživost kvalifikovane radne snage i potrebu usklađivanja kompetencija nezaposlenih s potrebama tržišta rada.

⁸ Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih lica.

1 NEZAPOSLENOST

Prema podacima kojima raspolaže Služba, može se primjetiti da je ekomska kriza koja je bila prisutna prethodnih godina oslabila, te je primjetan oporavak privrede, što za posljedicu ima smanjenje otpuštanja radnika i povećanje potražnje za radnom snagom.

Tako je u Tuzlanskom kantonu u periodu I-IX 2018. godine zabilježeno smanjenje broja nezaposlenih osoba, i povećanje broja zaposlenih osoba.

U septembru 2018. godine registrovane su 80.666 nezaposlene osobe, što je manje za 3.584 nezaposlenih osoba u odnosu na decembar 2017. godine (84.250).

Na evidenciju Službe za zapošljavanje u periodu I-IX 2018. godine prijavile su se 20.117 osobe od kojih iz radnog odnosa 9.653 osobe, zbog razloga stečaja, tehnološkog viška i ostalo, a sa evidencije nezaposlenih u istom periodu po raznim osnovama brisano je 23.694 osoba od kojih 14.401 osobe su brisane zbog zaposlenja.

Struktura nezaposlenih osoba je i dalje veoma nepovoljna jer je veliki broj onih koji dugoročno čekaju na zaposlenje, osobe sa invaliditetom, osobe bez kvalifikacije i bez ikakvog radnog iskustva.

Od ukupnog broja nezaposlenih (80.666):

- 26.375 ili 32,70 % je nestručnih osoba bez zanimanja,
- 34.736 ili 43,10 % su osobe koje po prvi put traže zaposlenje, a
- 47.714 ili 59,24 % od ukupnog broja nezaposlenih su žene.

Velik broj nezaposlenih na TK je svakako i posljedica sticanja određenih prava (zdravstveno osiguranje) koja se ostvaruje prijavom na evidenciju u skladu sa Zakonom, ili se neka prava ostvaruju kod drugog organa uz dokaz o nezaposlenosti.

I pored projekata sufinansiranja zapošljavanja koji traju ili su realizovani u toku 2018.godine i to u znatno većem iznosu nego prethodnih godina, kao i projekata koji se najavljuju u 2019. godini ispred Federalnog zavoda za zapošljavanje i Svjetske banke, ali i aktivnosti Vlade TK, cijenimo da će broj nezaposlenih i zaposlenih u 2019. godini i dalje ovisiti od socioekonomiske situacije na tržištu rada koja se još uvijek procjenjuje nestabilnom.

U 2019. godini očekuje se priliv novih nezaposlenih osoba po sljedećim osnovama:

- iz prirodnog prirasta stanovništva,
- po osnovu završetka redovnog školovanja,
- u slučajevima otkaza ugovora o radu zbog tehničkih, ekonomskih ili organizacijskih razloga (tehnološki višak),
- zbog stečaja firmi.

Služba je u toku 2018.godine imala dobru saradnju sa Poreznom upravom F BiH, Kantonalnom upravom za inspekcijske poslove, Univerzitetom u Tuzli i drugim institucijama koje su dostavljanjem svojih podataka pomogle smanjenju broja nezaposlenih osoba na evidenciji.

I u narednoj 2019. godini, Služba će raditi na poboljšanju uspostavljenje saradnje sa nadležnim organima i institucijama u cilju ostvarivanja aktivne politike zapošljavanja, a naročito u prioritrenom zapošljavanju mladih osoba, socijalno osjetljivih kategorija nezaposlenih osoba i drugih dugotrajno nezaposlenih, sprečavanju rada na crno, i dr.

Služba planira pojačati svoj rad sa poslodavcima, upoznati ih sa mogućnostima i prednostima koje mogu ostvariti redovnom saradnjom, kao i benefitu od programa za zapošljavanje koji se kontinuirano provode putem Službe.

Također, aktivno će sarađivati sa obrazovnim ustanovama radi upisne politike, profesionalnog informiranja, a u cilju usklađivanja sa zahtjevima tržišta rada kako bi se što više mladih po završetku školovanja moglo radno angažovati.

2 EVIDENCIJE

Služba će shodno odredbama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i Pravilnika o evidencijama u oblasti zapošljavanja⁹, organizovati prikupljanje, razmjenu i objavljivanje podataka o nezaposlenim osobama koje traže zaposlenje, kao i druge podatke koji mogu biti od značaja za vršenje osnovne djelatnosti Službe.

Putem biroa za zapošljavanje u općinama, Služba će voditi neophodne evidencije i to:

- evidencije o nezaposlenim osobama,
- evidencije o osobama koje traže promjenu zaposlenje,
- evidencije o slobodnim radnim mjestima,
- evidencije o poslodavcima koji koriste usluge javnih službi za zapošljavanje,
- evidencije o građanima Bosne i Hercegovine sa teritorija Federacije BiH zaposlenim u inostranstvu putem službe za zapošljavanje,
- evidencije o ponudi radnih mjesta inostranih poslodavaca,
- evidencije o strancima, azilantima i osobama pod međunarodnom zaštitom koji su zaposleni ili traže zaposlenje na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine,
- evidencije o zasnivanju radnog odnosa,
- evidencije o prestanku radnog odnosa,
- evidencije o zasnivanju radnog odnosa sa stranim državljaninom,
- evidencije o prestanku radnog odnosa stranog državljanina.

U skladu sa novim Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja¹⁰ koji je objavljen 19.09.2018. godine Služba je obavezna u narednom periodu voditi i posebne evidencije o nezaposlenim osobama i to:

- o nezaposlenim osobama koje učestvuju u aktivnostima u pogledu aktivnog traženja posla,
- o nezaposlenim osobama kojima se ne pružaju savjetodavne usluge,

⁹ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 74/18.

¹⁰ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 74/18.

- o korisnicima prava na materijalnu i socijalnu sigurnost po osnovu nezaposlenosti,
- o korisnicima finansijskih i poticajnih mjera u okviru aktivne politike zapošljavanja,
- o osobama koje su na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa, osobama koje su na prekvalifikaciji, profesionalnoj orientaciji, obuci i pripremi za rad,
- o strancima, azilantima i osobama pod međunarodnom zaštitom koji su zaposleni ili traže zaposlenje na području Federacije,
- o drugim nezaposlenim osobama u specifičnim slučajevima.

Također, shodno novom Pravilniku o evidencijama u oblasti zapošljavanja Službe su u obavezi da vrše svrstavanje nezaposlenih osoba prema stepenu zapošljivosti – profiliranje¹¹ te da individualnim savjetovanjem utvrđuju stručne, radne i lične mogućnosti nezaposlene osobe u svrhu definiranja individualnog plana zapošljavanja.

Sve ove evidencije kvalitetno informatički podržane predstavljaju osnovu cjelokupne aktivnosti Službe, a isto tako i Federalnog zavoda za zapošljavanje. Tržište rada i ostali organi i institucije imaju potrebu i obavezu za korištenjem evidencija Službe.

U toku 2019. godine, u okviru redovnih poslova, Služba će nastaviti provjeru evidencija nezaposlenih osoba kao i ponovnu registraciju nezaposlenih osobama u skladu sa Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja¹² radi određivanja njihovog statusa i vođenja u odgovarajućoj evidenciji, a poboljšanja će svakako omogućiti novi informacioni sistem, čija je implementacija počela od strane Federalnog zavoda za zapošljavanje.

U saradnji sa nadležnim inspekcijskim kontinuirano će se sarađivati radi legalizovanja radnog odnosa od strane inspekcija i odjave osoba sa evidencije, a koja budu zatečene na radu bez ugovora o radu ili pisane prijave poslodavca, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili o postavljenju.

Služba će i tokom naredne godine nastaviti saradnju sa Univezitetom u Tuzli radi brisanja iz evidencije redovnih studenata.

Procijenjuje se da veliki broj registrovanih nezaposlenih osoba nisu aktivni tražioci posla. Oni jesu registrovani kao nezaposleni i održavaju takav status uglavnom zbog beneficija (zdravstveno osiguranje, i druga prava po osnovu nezaposlenosti i dr.), ili su zaposleni na crnom tržištu ili su članovi porodica koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom ili nekim drugim porodičnim biznisom, ili iz nekih drugih razloga ne žele ući u «zvanično» tržište rada.

Po procjeni, postojeći proces registracije je teretan i ne nudi stvarnu praktičnu pomoć onim nezaposlenim osobama koje uistinu traže posao. Bitna je činjenica da ne postoji jasno odvajanje, na osnovu propisa, onih nezaposlenih osoba koje aktivno traže posao, od onih koje nisu aktivni

¹¹ Član 11. Pravilnika o evidencijama u oblasti zapošljavanja, „Na osnovu prikupljenih podataka o profesionalnim, socijalnim i zdravstvenim karakteristikama, te interesovanjima i motivisanosti za rad, kao i stanju na tržištu rada, služba za zapošljavanje dužna je najkasnije u roku od 60 dana od dana prijavljivanja, kao i tokom redovnog javljanja, nezaposlenu osobu svrstati prema stepenu zapošljivosti, u: **a)** lako, odnosno neposredno zapošljive osobe; **b)** srednje, odnosno uslovno zapošljive osobe; **c)** teže zapošljive osobe“.

¹² „Službene novine Federacije BiH“, broj: 74/18.

tražioci posla, a samim tim teže je posredovati u zapošljavanju i imati kvalitetniji odgovor prema poslodavcu odnosno tržištu rada.

I. POSREDOVANJE U ZAPOŠLJAVANJU I MJERE AKTIVNE POLITIKE ZAPOŠLJAVANJA

3 POSREDOVANJE U ZAPOŠLJAVANJU

Posredovanje u zapošljavanju je osnovna funkcija Službe, a ima za cilj povezivanja nezaposlenih osoba sa poslodavcima koji imaju potrebu za zaposlenicima kao i poslodavaca sa nezaposlenim osobama koje traže zaposlenje, odnosno poslodavca sa zaposlenom osobom koja traži promjenu zaposlenja, odnosno usklađivanje ponude i potražnje, a u osnovi i drugih funkcija zapošljavanja, kao što je aktivna politika zapošljavanja, obrazovne i savjetodavne funkcije Službe.

Efikasnost zadovoljavanja potreba poslodavaca za zaposlenicima i potrebe nezaposlenih za zaposlenjem predstavljaju osnovne parametre za poduzimanje mjera Službe u realizaciji ove funkcije.

Posredovanje u zapošljavanju, u smislu ovog Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih lica¹³, obuhvaća sve radnje i mjere poduzete, u skladu sa zakonom, u svrhu povezivanja nezaposlene osobe koja traži zaposlenje, kao i zaposlene osobe koja traži promjenu u zaposlenju, s poslodavcem kojem je potreban zaposlenik radi zasnivanja radnog odnosa odnosno, sklapanja ugovora o radu ili radnog angažiranja.

U cilju kontinuiranog razvoja posredovanja u zapošljavanju u Tuzlanskom kantonu, Služba će pratiti, predlagati i pružati pomoć po biroima gdje je potrebno za zapošljavanje u cilju povećanja broja uspješno realiziranih posredovanja u zapošljavanju.

Ove aktivnosti će biti realizovane kroz saradnju sa biroima, a podrazumijevaju:

- razvijanje kompetencija zaposlenika službe za zapošljavanje za proaktivni pristup prema poslodavcima u skladu sa njihovim specifičnim potrebama;
- poboljšanje informisanja poslodavaca o uslugama službi za zapošljavanje;
- ubrzavanje i unapređivanje kvalitete posredovanja;
- uspostavljanje baza podataka o poslodavcima korisnicima usluga službe za zapošljavanje.

U okviru ovih aktivnosti, u 2019. godini očekuje se povećanje broja radnih mesta oglašenih na osnovu zahtjeva za posredovanje za 5% u odnosu na prosječan broj zahtjeva za posredovanje u 2018. godini, kao i povećanje broja uspješno realiziranih posredovanja.

Ostvarenju ove funkcije značajno će doprinijeti informacije prikupljene putem Analize tržišta rada u Tuzlanskom kantonu.

¹³ "Službene novine Federacije BiH", broj: 41/01, 22/05 i 09/08.

Kako bi proces posredovanja u zapošljavanju imao značaj mora se organizirati na efikasan način, uključujući veći udio Službe u protoku informacija na tržištu rada.

Kvalitetnim posredovanjem se direktno unapređuje saradnja sa poslodavcima te poboljšava cjelokupni imidž Službe

Kvalitetno posredovanje u zapošljavanju podrazumijeva:

- posredovanje nezaposlenih osoba čija znanja, vještine i lične karakteristike odgovaraju zahtjevima konkretnih radnih mjesta, što su objektivna očekivanja poslodavaca;
- brzo upućivanje kandidata (u dogovorenom roku);
- adekvatan broj selekcioniranih i upućenih kandidata.

Posredovanje će se odvijati u više pravaca od kojih će svaki imati svoje specifičnosti kao što su:

- posredovanje na području Kantona,
- posredovanje u zapošljavanju u zemlji,
- posredovanje u zapošljavanju u inozemstvu,
- posredovanje u zapošljavanju stranih državljana u BiH,
- posredovanje u zapošljavanju na privremenim i povremenim poslovima.

U svim općinama kantona, putem *Programa analiza ispitivanja tržišta rada*, evidentira će se postojeće stanje poslodavaca na uzorku poslodavca, kao i njihove perspektive razvoja i mogućnosti novog zapošljavanja, kako bi se poduzele odgovarajuće aktivnosti na upoznavanju sa velikim potencijalom među evidentiranim nezaposlenim osobama, kao i mogućnostima Službe da se i finansijski i na druge načine podrže nova zapošljavanja.

Posredovanje u zapošljavanju stranih državljana u Tuzlanskom kantonu odvijat će se prema važećim zakonskim propisima iz te oblasti (Zakon o zapošljavanju stranaca¹⁴), Zakon o strancima¹⁵ i Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba¹⁶.

U cilju postizanja jednoobraznosti, veće efikasnosti i blagovremenost i u primjeni zakonskih propisa u vezi sa zapošljavanjem stranaca, Služba će primjenjivati Proceduru za izdavanje radne dozvole¹⁷. Ovom procedurom uređuje se postupak izdavanja radne dozvole za zapošljavanje stranog državljanina i osobe bez državljanstva u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji provode kantonalne službe za zapošljavanje, a uz prethodnu saglasnost Federalnog zavoda za zapošljavanje.

Radnu dozvolu za zapošljavanje stranaca izdaje Služba na osnovu zakonskih propisa o zapošljavanju stranaca u okviru utvrđene kvote utvrđene Odlukom Vijeća ministara Bosne i

¹⁴ „Službene novine Federacije BiH“ broj: 111/12.

¹⁵ „Službeni glasnik BiH“, broj: 88/15.

¹⁶ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 41/01, 22/05 i 09/08.

¹⁷ **Procedura za izdavanje radne dozvole**, sa pripadajućim obrascima, koju je sačinila Radna grupa sastavljena od predstavnika Federalnog zavoda za zapošljavanje, kantonalnih/županijskih službi za zapošljavanje, Ministarstva sigurnosti BiH - Službe za poslove sa strancima, Federalne uprave za inspekcijske poslove i IFC-a- grupacije Svjetske banke - Tima za generiranje ulaganja. <http://fzzz.ba/poslodavci/radne-dozvole>

Hercegovine¹⁸ ili kao radnu dozvolu koja se ne računa u kvotu u skladu sa članom 65. Zakona o strancima.

Služba će nastaviti razmjenjivati podatke sa Ministarstvom sigurnosti BiH, Služba za poslove sa strancima, a koji su od uticaja na prestanak važenja radnih dozvola u skladu sa važećim zakonima.

Služba će u saradnji sa Ministarstvom sigurnosti BiH, Služba za poslove sa strancima, nastaviti voditi računa o prestanku važenja radnih dozvola kada za to budu ispunjeni zakonski uslovi.

U saradnji sa Agencijom za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine i Federalnim zavodom za zapošljavanje, Služba će i u 2019. godini učestvovati u organizaciji ferijalnog rada bosanskohercegovačkih studenata u Njemačkoj, kao i u provođenju aktivnosti na osnovu javnog poziva za zapošljavanje medicinskog kadra u Njemačkoj, te postupku posredovanja u zapošljavanju u Sloveniji.

Pravni osnov: Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Procedura-Posredovanje u zapošljavanju,

Nosilac aktivnosti: Služba za zapošljavanje,

Rok: Kontinuirano.

3.1 PROFILIRANJE

Povećanje zapošljivosti nezaposlenih osoba i njihovog konačnog zapošljavanja jedan je od najvažnijih ciljeva aktivne politike zapošljavanja. Međutim da bi se taj cilj efikasno realizovao, mjere aktivne politike zapošljavanja moraju da odgovaraju potrebama nezaposlenih osoba na jednoj, i tržištu radu, na drugoj strani. Da bi se kreirale efikasne mjere aktivne politike zapošljavanja neophodna je informacija o potrebama nezaposlenih osobama, a tu informaciju javne službe za zapošljavanje dobijaju kroz proces profiliranja.

Drugim riječima, kroz proces profiliranja i individualnog savjetovanja, savjetodavci upoznaju nezaposlene osobe, te pronalaze načine za prevazilaženje njihovih pojedinačnih prepreka za zapošljavanje, u čemu su ključni mehanizam mjere aktivne politike zapošljavanja.

Prema novom Pravilniku o evidencijama u oblasti zapošljavanja Službe imaju obavezi da vrše svrstavanje nezaposlenih osoba prema stepenu zapošljivosti – profiliranje¹⁹.

Profiliranje se prema novom modelu rada Službe sprovodi u cilju:

- procjenjivanja zapošljivosti osobe na osnovu njegovih prednosti, slabosti, prepreka;
- svrstavanje osoba na osnovu njegove zapošljivosti u jednu od tri grupe
 - a. lako, odnosno neposredno zapošljive osobe;
 - b. srednje, odnosno uslovno zapošljive osobe;

¹⁸ Vijeće ministara Bosne i Hercegovine donijelo je odluku o utvrđivanju godišnje kvote radnih dozvola za zapošljavanje stranaca u Bosni i Hercegovini za 2018. godinu, "Službeni glasnik BiH", broj 84/17, kojom je utvrđeno da godišnja kvota za produženje (970) novo zapošljavanje (620) stranaca u Bosni i Hercegovini iznosi 1.590 radna dozvola, od kojih se na Federaciju BiH odnosi 900. Godišnja kvota za novo zapošljavanje u Federaciji BiH iznosi 370 radne dozvole, a za produženje 530 radne dozvole.

¹⁹ Član 11. Pravilnika o evidencijama u oblasti zapošljavanja, „Službene novine Federacije BiH“, broj: 74/18.

- c. teže zapošljive osobe;
- identificiranje potreba osobe kako bi se pripremila strategija rada sa tim klijentom i definirale dalje aktivnosti (usluge i mjere).

Profiliranje se sprovodi u cilju identificiranja prednosti, slabosti i prepreka sa kojima se suočavaju nezaposlene osobe u traženju posla, procjenjivanja zapošljivosti osoba uključenih u savjetodavni proces i njihove segmentacije na osnovu identificiranih potreba. Profiliranjem će se identificira grupa nezaposlenih osoba koja je lakše zapošljiva i koja treba imati prioritet u aktivnostima posredovanja, što je glavna usluga Službe.

Profiliranjem će se značajno unaprijediti planiranje mjera aktivne politike zapošljavanja, jer se dobijaju dodatne informacije o potrebama nezaposlenih i kojim mjerama aktivne politike zapošljavanja treba dati prioritet.

Profiliranje omogućava individualni pristup u radu sa nezaposlenom osobom, a samo na osnovu profiliranja, a time prepoznatih prednosti, slabosti i prepreka u zapošljavanju, nezaposlena osoba može biti adekvatno usmjerena na usluge, koje nudi Služba pa su i mjere aktivne politike zapošljavanja koje su u skladu sa njenim potrebama.

Svrstavanje nezaposlene osobe na osnovu procjene zapošljivosti u grupu lakše, srednje ili teže zapošljivih osoba omogućava oblikovanje *adekvatne strategije rada* sa tom konkretnom osobom, za koju je odgovoran savjetodavac, uključuje savjetodavne usluge i intenzitet tih usluga i mjere aktivne politike zapošljavanja, u zavisnosti od potreba nezaposlene osobe i resursa sa kojima raspolaže Služba.

Služba je dužna najkasnije u roku od 60 dana od dana prijavljivanja, kao i tokom redovnog javljanja, nezaposlenu osobu svrstati prema stepenu zapošljivosti, a nakon svakih 12 mjeseci dužna je provoditi ponovnu procjenu i klasifikaciju nivoa zapošljivosti nezaposlene osobe.

Ciljna grupa korisnika koja će se obuhvatiti profiliranjem su osobe koje traže zaposlenje.

Informacije o nezaposlenoj osobi potrebne za profiliranje i procjenu zapošljivosti klijenta, prikupljat će se tokom individualnog intervjeta kojeg vodi savjetodavac.

Profiliranje će se provoditi na dnevnom nivou, a Služba će internim aktima odrediti koliko treba biti obavljeno dnevno.

Pravni osnov: Pravilnik o evidencijama u zapošljavanju,

Nosilac aktivnosti: Odjeljenje za posredovanje u zapošljavanju,

Rok: Kontinuirano.

3.2 INVIDUALNI PLAN ZAPOŠLJAVANJA

U cilju ostvarivanja što boljih rezultata u domenu poslova posredovanja u zapošljavanju potrebno je obezbijediti povećanje broja slobodnih poslova za koje poslodavci traže uslugu posredovanja u zapošljavanju, kao i adekvatnu procjenu zapošljivosti osoba i njihovih mogućnosti, odnosno potreba za pružanjem drugih usluga i mjera aktivne politike zapošljavanja koje se utvrđuju individualnim planovima zapošljavanja.

Individualni plan zapošljavanja je obavezujući dokument u kojem su definirane aktivnosti i obaveze nezaposlene osobe i službe za zapošljavanje, kao i rokovi njihove provedbe²⁰.

Individualnim planom zapošljavanja Služba nastoji u 2019. godini ostvariti sljedeće ciljeve:

- pružiti podršku osobama koja traže zaposlenje na osnovu izvršene procjene zapošljivosti;
- definisati aktivnosti koje će poduzimati osoba koja se na osnovu samoprocjene izjasni da je u mogućnosti da samostalno pronađe zaposlenje bez podrške Službe.

Ciljna grupa korisnika koja će se obuhvatiti individualnim planom zapošljavanja su osobe koje traže zaposlenje.

Pružanje podrške osobama koja traže zaposlenje na osnovu izvršene procjene zapošljivosti vršit će se putem utvrđivanja:

- zanimanja u kojima će se osobama posredovati,
- aktivnosti koje će lice poduzeti u cilju zapošljavanja,
- mјere u koje će se lice uključiti radi zapošljavanja ili povećanja zapošljivosti.

Osobama koja se na osnovu samoprocjene izjasni da je u mogućnosti da samostalno pronađe zaposlenje bez podrške Službe, u individualnom planu zapošljavanja se utvrđuju aktivnosti koje će samostalno poduzimati u cilju pronalaženja slobodnih poslova i zapošljavanja na tržištu rada.

Individualni plan je kontinuirana aktivnost koju obavlja ovlaštena osoba u Službi u saradnji sa nezaposlenom osobom na prvom individualnom savjetovanju, a na osnovu izvršene procjene mogućnosti u zapošljavanju odnosno samoprocjene osobe.

Utvrđivanje individualnog plana zapošljavanja se vrši najkasnije u roku 60 dana od dana prijave Službi, a usklađuje se ukoliko nastupe okolnosti koje zahtjevaju promjenu popisa poslova i zanimanja, te aktivnosti koje će nezaposlena osoba provoditi u cilju zapošljavanja.

Individualni plan zapošljavanja treba da se izrađuje na dnevnom nivo, a Služba će internim aktima odrediti koliko treba biti zaključeno dnevno.

Pravni osnov: Pravilnik o evidencijama u zapošljavanju,

Nosilac aktivnosti: Odjeljenje za posredovanje u zapošljavanju,

Rok: Kontinuirano.

²⁰ član 17. stav (1), Pravilnik o evidencijama u oblasti zapošljavanja, „Službene novine Federacije BiH“, broj: 74/18.

3.3 AKTIVNO TRAŽENJE POSLA

Mjere aktivne politike zapošljavanja, koje se sprovode pružanjem usluga nezaposlenim osobama i poslodavcima u cilju povezivanja ponude i potražnje na tržištu rada i podsticanja samozapošljavanja su mjere aktivnog traženja posla.

Aktivno traženje posla i raspoloživost za rad, pored uvjeta propisanih Zakonom, podrazumijevaju sva djelovanja nezaposlene osobe i službe za zapošljavanje usmjerena na pronalaženje zaposlenja koje odgovara stručnim, radnim i ličnim sposobnostima i vještinama nezaposlene osobe²¹.

Pružanje podrške nezaposlenim osobama u procesu aktivnog traženja posla obuhvata podsticanje njihove zapošljivosti i jačanje motivacije kroz razvoj vještina aktivnog traženja posla i vještina potrebnih za samozapošljavanje.

Aktivno traženje posla obuhvata aktivnosti nezaposlene osobe i službe za zapošljavanje usmjerene k pronalaženju zaposlenja koje odgovara stručnim, radnim i osobnim sposobnostima nezaposlene osobe.

Najveći dio poslova aktivnog traženja posla nezaposlena osoba nije u stanju samostalno obavljati, već je za to potrebna savjetodavna podrška Službe, koja se sprovodi kroz učešće nezaposlene osobe u.:

- u grupnom informiranju,
- u individualnim savjetovanjima,
- individualnim konsultacijama,
- utvrđivanju aktivnosti i ciljeva individualnog plana zapošljavanja.

Cilj organizovanja ovih aktivnosti je povećati motivisanost i kompetencije za aktivno traženje posla kod nezaposlenih osoba, te podsticati zapošljivost kroz razvoj vještina za aktivno traženje posla.

U svrhu toga, Služba u 2019. godini planira održavanje i poboljšanje dostignutih aktivnosti u biroima za zapošljavanje, kao i u klubovima za traženje posla u: Tuzli, Lukavcu, Gradačcu, Banovićima i u Centru za informisanje, savjetovanje i obuku (CISO) u Tuzli, kao i otvaranje novih klubova za traženje posla u općinskim biroima Živinice i Kalesija.

Pravni osnov: Pravilnik o evidencijama u zapošljavanju,

Nosilac aktivnosti: Odjeljenje za posredovanje u zapošljavanju,

Rok: Kontinuirano.

²¹ Član 12. stav (2) Pravilnik o evidencijama u oblasti zapošljavanja, „Službene novine Federacije BiH“, broj: 74/18.

4 AKTIVNA POLITIKA ZAPOŠLJAVANJA

Aktivna politika zapošljavanja je skup mjera za usklađivanje ponude raspoložive radne snage i potražnje za radnom snagom, neposredno usmjerenih na otklanjanje smanjenja nezaposlenosti. U skladu sa Strategijom jačanja funkcije posredovanja u javnim službama za zapošljavanje u FBiH, aktivne mjere utvrđene ovim Programom će se provoditi kroz različite oblike podrške u zapošljavanju, samozapošljavanju, pripremi za tržište rada, te stručnom usavršavanju i osposobljavanju, omogućavanjem jednakog pristupa za sve na tržištu rada i promoviranje rodne ravnopravnosti.

Mjerama namijenjenim poslodavcima nastoji se utjecati na zadovoljenje potražnje za radnicima određenog profila zanimanja, a s druge strane, mjerama namijenjenim pojedincima, tj. unapređenjem njihovih znanja ili vještina, nastoji se utjecati na ponudu raspoložive radne snage.

Mjerama pripreme za rad nezaposlenih osoba kroz obuku na radnom mjestu, stručno osposobljavanje i usavršavanje tj. sticanje praktičnih znanja i vještina povećavaju se šanse nezaposlenih osoba za zaposlenjem te se na adekvatan način daje odgovor potrebama poslodavaca.

U 2019. godini će se nastojati pružiti podrška teže zapošljivim kategorijama nezaposlenih osoba, kao što su mladi bez radnog iskustva, dugotrajno nezaposleni, žene, Romi i dr.

Federalni zavod za zapošljavanje je planirao da javni pozivi za učešće u realizaciji programa budu otvoreni sve do ugovaranja raspoloživih sredstava, radi mogućnosti kontinuiranog apliciranja poslodavaca u skladu sa njihovim potrebama, čime se povećava i mogućnost poticanja zapošljavanja nezaposlenih osoba tokom cijele godine.

Također, radi ocjene ukupnog učinka mjera na tržištu rada i unapređenja njihove efikasnosti provoditi će se aktivnosti monitoringa i evaluacije uz primjenu odgovarajućih metodoloških rješenja.

Federalni zavod za zapošljavanje je programom rada za 2019. godinu, planirao mjeru aktivne politike zapošljavanja, koje će provoditi u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje, a Program je usklađen sa okvirnim strateškim dokumentima u oblasti rada i zapošljavanja²².

Služba u 2019. godini planira i nastavak podrške lokalnim inicijativama i razvoju socijalnog poduzetništva.

Provodenje programa aktivne politike podrazumijeva kontinuirani monitoring i izvještavanje.

U 2019. godini Federalni zavod za zapošljavanje i Služba će, **u zavisnosti od raspoloživosti finansijskih sredstava**, finansirati mjeru aktivne politike zapošljavanja, putem sljedećih programa:

²² Strategija zapošljavanja u Federaciji BiH 2018-2021 i Strategija jačanja funkcije posredovanja u javnim službama za zapošljavanje u Federaciji BiH

PROGRAM SUFINANSIRANJA ZAPOŠLJAVANJA I SAMOZAPOŠLJAVANJA

Realizacija ovog programa je planirana u skladu sa potrebama tržišta rada, da se zaposli što veći broj osoba sa posebnom socijalnom i rodnom osjetljivošću, radi jačanja njihove konkurentnosti na tržištu rada, sprječavanja dugotrajne nezaposlenosti i stvaranja uvjeta za sticanje prvog radnog iskustva, kao i samozapošljavanje (registracija/pokretanje djelatnosti).

Ciljne grupe čije se zapošljavanje sufinansira putem ovog Programa su:

- Mladi bez radnog iskustva,
- Žene,
- Dugotrajno nezaposlene osobe,
- Osobe s invaliditetom, kao i radno sposobne osobe sa lakom i umjerenom retardacijom,
- Djeca i supružnici osoba s invaliditetom od 60% i više,
- Demobilisani borci i djeca nezaposlenih demobilisanih boraca,
- Članovi porodica šehida / poginulih branilaca,
- Osobe dobi preko 40 godina,
- Članovi domaćinstva u kojem ni jedan član nije zaposlen,
- Romi,
- Samohrani roditelji, staratelji i hranitelji i njihova djeca, roditelji djeteta sa posebnim potrebama i roditelji teško bolesne djece, bivši štićenici doma za nezbrinutu djecu,
- Žrtve nasilja, civilne žrtve rata, liječeni ovisnici i dr.

U okviru ovog Programa realizirat će se sljedeće mjere:

- Prvo radno iskustvo,
- Prilika za sve,
- Periodično zapošljavanje,
- Zapošljavanje žena i drugih teže zapošljivih kategorija,
- Tražim poslodavca,
- Doprinos 500,
- Javni radovi,
- Služba u zajedničkim projektima,
- Start up,
- Program zapošljavanja Roma.

U 2019. godini će se realizirati ugovorene obaveze prenesene iz prethodnih godina koje dospijevaju na naplatu u 2019. godini.

Pravni osnov: Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Strategija jačanja funkcije posredovanja u javnim službama za zapošljavanje u FBiH,

Nosilac izrade: Federalni zavod za zapošljavanje.

Finansiranje: Federalni zavod za zapošljavanje.

Organ koji donosi: Federalni zavod za zapošljavanje.

4.2 PROJEKAT PODRŠKE ZAPOŠLJAVANJU U BOSNI I HERCEGOVINI

Projekat podrške zapošljavanju u Bosni i Hercegovini je podržan od Svjetske banke/ Međunarodne banke za obnovu i razvoj, a implementira se u period 2017 – 2020 godine. Vrijednost Projekta za Federaciju BiH je 25 miliona eura, a nosilac projekta je Federalno ministarstvo rada i socijalne politike.

Cilj Projekta je poboljšanja ishoda zapošljavanja kao i jačanje kapaciteta i unapređenje rada javnih službi za zapošljavanje u kontekstu savjetodavnih usluga za nezaposlene osobe, profiliranja nezaposlenih osoba i izrade individualnih planova zapošljavanja, posredovanja u zapošljavanju, prikupljanja informacija o slobodnim radnim mjestima i monitoringa mjera aktivne politika zapošljavanja.

Projekat je orijentiran na ostvarivanje ciljeva/rezultata, pa je povlačenje sredstava uslovljeno ispunjavanjem utvrđenih zadataka iz četiri komponente koje sadrže određene aktivnosti, a koje su indikatori za praćenje ostvarivanja ciljeva, i to:

1. *Povećanje sufinsiranja zapošljavanja putem mjera aktivne politike zapošljavanja* (15,3 miliona EUR)

- **cilj** je sufinsrirati aktivnu politiku zapošljavanja koju implementira Federalni zavod za zapošljavanje u saradnji sa kantonalnim/županijskim službama za zapošljavanje, a usmjerena je u sufinsiranje mladih i drugih teže zapošljivih kategorija nezaposlenih. Sredstva će biti dostupna/raspoloživa nakon što se utvrdi da su prethodne mjere rezultirale zapošljavanjem potrebnog broja osoba iz ciljne grupe uz uvažavanje utvrđenih uvjeta i kriterija. Realizacijom ukupno planiranih aktivnosti i zapošljavanjem 23.500 osoba iz ciljne grupe očekuje se po ovoj komponenti povlačenje 15,3 miliona EUR sredstava.

2. *Unapređenje dizajna mjera aktivne politike zapošljavanja radi povećanja zapošljivosti*

- **cilj** je kroz kvalitetne izmjene dizajna postojećih mjera aktivne politike zapošljavanja postići veću efikasnost. Nakon što se utvrde i otklone nedostaci u realizaciji postojećih, unaprijedit će se mjere u smislu poboljšanja efikasnosti i povećanja njihove učinkovitosti. Realizacijom ukupno planiranih aktivnosti očekuje se po ovoj komponenti povlačenje 2,0 miliona EUR.

3. *Jačanje funkcije posredovanja u zapošljavanju radi povećanja zapošljivosti*

- **cilj** je unaprijediti osnovnu funkciju kantonalnih službi za zapošljavanje – posredovanje u zapošljavanju. Fokus je na jačanju savjetodavne funkcije u smislu pružanja stručnih usluga osobama koje traže posao i njihovom profiliranju (utvrđivanje stepena zapošljivosti i dalje usmjeravanje) te izrade pripadajućih individualnih planova zapošljavanja (IPZ), što će rezultirati povećanjem njihove zapošljivosti i prikupljanjem informacija o slobodnim radnim mjestima te učinkovitijim posredovanjem u zapošljavanju. Realizacijom ukupno planiranih aktivnosti očekuje se po ovoj komponenti profiliranje 30.000 osoba i izrada pripadajućih IPZ, kao i povećanje učinkovitosti posredovanja u zapošljavanju u utvrđenom procentu, te povlačenje 5,5 miliona EUR-a.

4. *Unapređenje sistema upravljanja rezultatima i monitoringa*

- cilj je unaprijediti postojeći sistem upravljanja i nadgledanja sredstava koja se implementiraju u okviru aktivne politike zapošljavanja, pratiti i analizirati rezultate istih, te ocijeniti njihovu učinkovitost na temelju provedenih stručnih analiza.

Dobiveni pokazatelji o uspješnosti pojedinačnih mjera trebaju ukazati na sljedeće: da li se mjera mogla implementirati na bolji i efikasniji način, da li se mogao obuhvatiti veći broj osoba iz ciljne grupe, da li se može obezbijediti veća održivost.

Također, cilj je unaprijediti i prikupljanje informacija sa tržišta rada u smislu identifikacije postojećih trendova te utvrđivanja procjena o potrebama tržišta rada. Realizacijom planiranih aktivnosti očekuje se unapređenje postojećih sistema, te povlačenje 3,6 miliona EUR-a.

U 2019. godini u Federaciji BiH, potrebno je ostvariti sljedeće ciljeve:

- a) sufinansirati zapošljavanje 1.400 mladih (1,1 miliona EUR) te 4.500 osoba iz ostalih kategorije (1,6 miliona EUR),
- b) unaprijediti jedan program/mjeru (0,5 miliona EUR),
- c) provesti profiliranje 10.000 osoba sa evidencije nezaposlenih uz izradu pripadajućeg broja individualnih planova zapošljavanja, i
- d) povećati broj prikupljenih slobodnih radnih mjesta za 10% (1,0 miliona EUR).

4.3 PROGRAM SUFINANSIRANJA STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA BEZ ZASNIVANJA RADNOG ODNOSA, BORACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA

Realizacija VII Programa sufinansiranja obavljanja stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa / volonterskog staža boraca i članova njihovih porodica, otpočela je u 2018. godini, a s obzirom na potrebno vrijeme za obavljanje stručnog osposobljavanja / volonterskog staža, realizacija se nastavlja i u 2019. godini.

Finansijska sredstva za realizaciju Programa, obezbjeđuju se u Budžetu TK, na poziciji Ministarstva za boračka pitanja.

Cilj Programa je da se osobama sa VSS, bez radnog iskustva, iz boračke populacije, koje su na evidenciji nezaposlenih, u Tuzlanskom kantonu, omogući stručno osposobljavanje za samostalan rad bez zasnivanja radnog odnosa, kako bi stekli radno iskustvo, potrebno za rad na određenim radnim mjestima ili za polaganje stručnog ispita.

U 2019. godini planira se realizacija novog Programa sufinansiranja stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa / volonterskog staža, boraca i članova njihovih porodica, u saradnji sa Ministarstvom za boračka pitanja TK.

Pravni osnov: Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Budžet TK, Program Vlade TK o rasporedu sredstava za obavljanje pripravničkog i volonterskog staža boraca i članova njihovih porodiča,

Finansiranje: Budžet TK,

Nosilac izrade: Služba za zapošljavanje TK u saradnji s Ministarstvom za boračka pitanja TK,

Organ koji donosi: Služba za zapošljavanje TK - Upravni odbor.

4.4 PROGRAM SUFINANSIRANJA ZAPOŠLJAVANJA ROMA

U 2018. godini se realizuje VII Program zapošljavanja Roma zakoji Vlada Tuzlanskog kantona putem Ministarstva za rad, socijalnu politiku i povratak, osigurava finansijska sredstva, a realizacija ovih Programa se nastavlja u 2019. godini.

U 2019. godini planira se realizacija VIII Programa zapošljavanja Roma, u saradnji sa Ministarstvom za rad, socijalnu politiku i povratak TK.

Ovim programima se nastoji poboljšati materijalni položaj Roma i poboljšati njihova integracija i rješavanje problema Roma u oblasti zapošljavanja. Ministarstvo je planiralo sredstva u iznosu od 45.000 KM.

Pravni osnov: Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Budžet TK,

Finansiranje: Budžet TK,

Nosilac izrade: Služba za zapošljavanje TK u saradnji s Ministarstvom za rad, socijalnu politiku i povratak.

Rok izrade: Nakon osiguranja finansijskih sredstava,

Organ koji donosi: Služba za zapošljavanje TK - Upravni odbor.

4.5 PROGRAM SUFINANSIRANJA ZAPOŠLJAVANJA OSOBA KOJIMA JE PRESTAO INSTITUCIONALNI SMJEŠTAJ

Ovim programima se nastoji poboljšati materijalni položaj nezaposlenih osoba kojima je zakonski prestao institucionalni smještaj i poboljšati njihovo uključivanje na tržište rada, s ciljem povećanja upošljivosti.

Program sufinansiranja zapošljavanja osoba kojima je prestao institucionalni smještaj će se realizirati ukoliko se u Budžetu TK, na poziciji Ministarstva za rad, socijalnu politiku i povratak u toku 2019. godine osiguraju finansijska sredstva. Ministarstvo je planiralo sredstva u iznosu od 36.000,00 KM.

4.6 PROGRAM SUFINANSIRANJA ZAPOŠLJAVANJA MLADIH OSOBA KOD POZNATOG POSLODAVCA

Programom se želi poboljšati materijalni položaj mladih nezaposlenih osoba starosti do 30 godina i olakšati njihovo uključivanje na tržište rada, s ciljem povećanja upošljivosti.

Ovaj Program će se realizirati ukoliko se u Budžetu TK, na poziciji Ministarstva za rad, socijalnu politiku i povratak u toku 2019. godine osiguraju finansijska sredstva. Ministarstvo je planiralo sredstva u iznosu od 72.000,00 KM.

4.7 PROGRAM SUFINANSIRANJA ZAPOŠLJAVANJA OSOBA, ČLANOVA PORODICA U KOJIMA NIJEDAN ČLAN PORODICE NE RADI

Ovim programima se nastoji poboljšati materijalni položaj nezaposlenih osoba -članova porodice u kojima ni jedan član porodice nije zaposlen, da se poboljša njihovo uključivanje na tržište rada, s ciljem povećanja upošljivosti.

Program sufinansiranja zapošljavanja osoba, članova porodica u kojima nijedan član porodice ne radi će se realizirati ukoliko se u Budžetu TK, na poziciji Ministarstva za rad, socijalnu politiku i povratak u toku 2019. godine osiguraju finansijska sredstva. Ministarstvo je planiralo sredstva u iznosu od 72.000,00 KM.

4.8 PROGRAM SUFINANSIRANJA STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA MLADIH KOJI NE PRIPADAJU BORAČKOJ POPULACIJI

Programom se želi poboljšati materijalni položaj mladih koji ne pripadaju boračkoj populaciji i omogućiti stručno osposobljavanje za samostalan rad, kako bi stekli radno iskustvo, potrebno za rad na određenim radnim mjestima ili za polaganje stručnog ispita, s ciljem povećanja upošljivosti.

Ovaj Program će se realizirati ukoliko se u Budžetu TK, na poziciji Ministarstva za rad, socijalnu politiku i povratak u toku 2019. godine osiguraju finansijska sredstva. Ministarstvo je planiralo sredstva u iznosu od 27.600,00 KM.

4.9 PROFESIONALNA ORIJENTACIJA (PROFESIONALNO INFORMIRANJE, OBUKE ZA AKTIVNO TRAŽENJE POSLA I DR.)

U skladu sa Zakonom, Strateškim pravcima razvoja karijerne orientacije u Federaciji BiH za period 2015–2020. godina i smjernicama iz Doktrine rada javnih službi za zapošljavanje u Federaciji BiH, Služba će provoditi program profesionalne orientacije, prema smjernicama Federalnog zavoda za zapošljavanje.

Priprema za rad uključuje profesionalnu/karijernu orientaciju kroz profesionalno usmjeravanje i razvoj vještina upravljanja karijerom, obrazovanje za zapošljavanje i profesionalnu rehabilitaciju.

Služba je nadležna, između ostalog, i za: profesionalnu orientaciju nezaposlenih i drugih osoba pri izboru zanimanja, stručnu obuku nezaposlenih i prekvalifikaciju zaposlenih za čijim radom je prestala potreba, podsticanje otvaranja novih radnih mjesta i poduzimanje drugih podsticajnih mjera.

U okviru svojih nadležnosti, Federalni zavod za zapošljavanje će pružati pomoć službama za zapošljavanje u realiziranju programa profesionalne / karijерne orientacije i razvoja vještina upravljanja karijerom, što podrazumijeva:

- redovno održavanje sastanaka međusektorske i sektorske radne grupe za provedbu Strateških pravaca karijерne orientacije Federacije BiH za period 2015 -2020;
- uspostavljanje protokola o razmjeni informacija relevantnih za ovu oblast radi povećanja informiranosti korisnika usluga;
- održavanje konferencije;
- podizanje stepena informiranosti više ciljnih grupa o važnosti cjeloživotnog učenja, izbora daljeg obrazovanja i zapošljavanja kroz štampanje informativnog materijala za učenike, studente i nezaposlene osobe;
- razvoja portala e-usmjeravanja www.abecedakarijere.ba, koja predstavlja jedinstveni izvor aktuelnih informacija o karijernoj orientaciji.

Pravni osnov: Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Strateški pravci razvoja karijerne orientacije u Federaciji BiH za period 2015–2020. godina, Strategija jačanja funkcije posredovanja u javnim službama za zapošljavanje u FBiH i Doktrina rada javnih službi za zapošljavanje u Federaciji BiH.

Nosilac aktivnosti: Služba za zapošljavanje TK u saradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje.

Rok provođenja: Kontinuirano.

4.10 ANALIZA TRŽIŠTA RADA U FEDERACIJI BIH

Federalni zavod za zapošljavanje će u 2019. godini u saradnji sa službama za zapošljavanje, organizirati ispitivanje tržišta rada na uzorku poslodavaca registriranih u Federaciji BiH, uz korištenje novih metodoloških rješenja i raspoložive baze podataka, čiji bi rezultati stvorili prepostavku za sagledavanje postojećeg stanja i projiciranje daljih strateških opredjeljenja u oblasti zapošljavanja, stručnog obrazovanja (procjena potreba za radnom snagom, procjena otpuštanja radnika, potrebe za kvalifikacijama, znanjima i vještinama na tržištu rada i dr.).

Također, rezultati analize ukupnih kretanja na tržištu rada mogu poslužiti, za usklađivanje obrazovnih politika sa potrebama poslodavaca, ali i kao smjernice za provođenje adekvatnih mjera aktivne politike zapošljavanja, te za poboljšanje ukupne saradnje javnih službi za zapošljavanje sa poslodavcima.

Federalni zavod za zapošljavanje u saradnji sa službama za zapošljavanje, radit će na izradi novog upitnika i aplikativnog rješenja za unos i obradu podataka iz anketiranja.

Pravni osnov: Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba,

Organ koji donosi Program: Federalni zavod za zapošljavanje,

Nosilac aktivnosti: Federalni zavod za zapošljavanje u saradnji sa službama za zapošljavanje u FBiH.

4.11 MONITORING I EVALUACIJA

Federalni zavod za zapošljavanje je planirao da u 2019. godini unaprijedi monitoring i evaluaciju mjera aktivne politike zapošljavanja. Radi ocjene rezultata navedenih mjera i unapređenja njihove efikasnosti provodit će se aktivnosti monitoringa i evaluacije uz primjenu odgovarajućih metodoloških rješenja, za najmanje dva programa/mjere aktivne politike zapošljavanja i ocjeni efekata i učinkovitosti tih programa/mjera, uz saradnju, podršku i tehničku pomoć domaćih subjekata i međunarodnih institucija (Porezna uprava Federacije BiH, YEP, Svjetska banka i dr.). Planiran je sistemski razvoj ovih aktivnosti te uspostava kvalitetnog sistema monitoringa i evaluacije u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje.

4.12 SAJAM ZAPOŠLJAVANJA

Sajam zapošljavanja, koji organizuju službe za zapošljavanje, daje se mogućnost nezaposlenim osobama da apliciraju na više radnih mesta kod više poslodavaca na jednom mjestu, uz direktni kontakt nezaposlenih osoba i poslodavca, a poslodavcima da odaberu potrebne kadrove.

Ova aktivnost, takođe, daje mogućnost Službi da afirmiše projekte iz aktivne politike zapošljavanja te predstavi uspješne rezultate istih koji su realizirani na području djelovanja i rada Službe, a radi jačanja i promoviranja funkcije posredovanja u zapošljavanju i drugih usluga, te olakšavanja komunikacije između ključnih aktera na tržištu rada.

Služba će u toku 2019. godine organizirati Sajam zapošljavanja.

Pravni osnov: Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba,

Nosilac izrade: Služba za zapošljavanje TK,

Rok izrade: Prvo polugodište 2019.godine,

Organ koji donosi: Služba za zapošljavanje TK.

4.13 FINANSIRANJE PROJEKATA SA DRUGIM ORGANIZACIJAMA I INSTITUCIJAMA

Većina zajedničkih projekata u vezi sa tržištem rada, zapošljavanjem i obukom, npr. programi stručnog ospozobljavanja i usavršavanja, programi volontiranja, karijerne orijentacije, organiziranje konferencija, sajmova i drugi događaja posvećenih ovoj oblasti, razvojni projekti iz sredstava Instrumenta za pretpriistupnu podršku (IPA) – projekti prekogranične saradnje, jačanje institucija i slično, kao i ostali projekti sa drugim organizacijama i institucijama, uključuju učešće zvaničnih institucija u finansiranju određenih komponenti projekata.

Oblast zapošljavanja se u IPA II tretira u istom sektoru sa oblastima obrazovanja i socijalne politike. IPA II ima za cilj da se do 2020 godine doprinese učinkovitijem tržištu rada, a poseban značaj se daje razvoju kapaciteta javnih službi za zapošljavanje i mjerama aktivne politike zapošljavanja.

Značajan dio projekata predstavlja multilateralnu ili bilateralnu saradnju Bosne i Hercegovine sa drugim državama i međunarodnim tijelima, organizacijama i institucijama sa fokusom na oblast tržišta rada (obuka, zapošljavanje, poduzetništvo, obrazovanje odraslih, cjeloživotno učenje, pravna regulativa i dr.) i gdje su Federalni zavod za zapošljavanje i službe za zapošljavanje prepoznati kao značajan partner.

Tako će u 2019. godini Federalni zavod za zapošljavanje u saradnji sa službama za zapošljavanje, na principu učešća u finansiranju ili obezbjeđenja drugih resursa, a uz podršku domaćih i/ili međunarodnih donatora, zajednički realizirati projekte fokusirane na teško zapošljive kategorije nezaposlenih osoba, kao i na kategorije koje nisu obuhvaćene pojedinačnim projektima iz ovog programa rada, kao i projekte koji omogućavaju brzo, efikasno i efektivno djelovanje na tržištu rada u kontekstu zadovoljavanja potreba za zapošljavanjem odgovarajuće radne snage.

II. SOCIJALNA I MATERIJALNA SIGURNOST NEZaposlenih

Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba²³ uređen je sistem osiguranja za slučaj nezaposlenosti, odnosno materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenih osoba.

Programski ciljevi Službe, u obezbjeđivanju materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba u 2019. godini prioritetno su usmjereni na:

1. obezbjeđivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba po osnovu ostvarivanja prava iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti, u skladu sa zakonom, i to:
 - a) pravo na novčanu naknadu
 - b) doprinose za zdravstveno i penzijsko osiguranje.
2. zakonito i blagovremeno postupanje Službe, kao prvostepenog organa, u predmetima ostvarivanja prava nezaposlenih osoba tokom nezaposlenosti,
3. osavremenjivanje rada na poslovima ostvarivanja prava iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti kroz pristup elektronski vođenim bazama podataka, smanjenjem administriranja i bržim protokom informacija.

Postavljeni ciljevi, u dijelu ostvarivanja prava iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti će se realizovati, na sljedeće načine:

- rješavanje po zahtjevima za ostvarivanje prava iz osiguranja u prvostepenom upravnom postupku,
- rješavanje po žalbama u prvostepenom upravnom postupku,
- rješavanje po vanrednim pravnim lijekovima,
- provjera podataka koji se odnose na staž osiguranja na osnovu kojeg se ostvaruju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja,
- sprovođenje međunarodnih sporazuma o socijalnom osiguranju,
- izvršavanje poslova u vezi ostvarivanja prava iz penzijskog i invalidskog i zdravstvenog osiguranja,
- praćenje i analiza stanja u ostvarivanju prava nezaposlenih osoba iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti.

Realizacija postavljenih ciljeva u 2019. godini, trebala bi rezultirati efikasnim i zakonitim rješavanjem po svim zahtjevima nezaposlenih osoba u postupcima ostvarivanja prava iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti, povećanim procentom donijetih odluka u zakonom predviđenom roku, blagovremenim pružanjem traženih informacija, kao i uspješnom razmjenom podataka u okviru Jedinstvenog sistema Porezne uprave Federacije BiH.

Prioritetan cilj Službe u narednom periodu biće analiza sadržaja i forme postojećih rješenja i drugih upravnih akata u cilju otklanjanja eventualnih grešaka i usklađivanja istih sa zakonom.

²³ "Službene novine Federacije BiH", broj: 41/01, 22/05 i 09/08.

Također, Odjeljenje za materijalnu i socijalnu sigurnost će se aktivno uključiti da u djelokrugu svoga rada obavi sve potrebne poslove na sređivanju stanja iskњižavanja sumnjivih i spornih potraživanja.

Praćenjem statističkih podataka i usporedbom istih, primijetan je trend opadanja broja nezaposlenih osoba, te povećanje broja zaposlenih, što je jedan od pokazatelja da u 2019. godini možemo očekivati i eventualno smanjenje broja zahtjeva za ostvarivanje prava iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti.

Također, rješenja koja je Vlada Tuzlanskog kantona iznašla za preduzeća koja se nalaze u postupku stečaja/likvidacije i dr. trebala bi rezultirati ne samo smanjenjem broja zahtjeva za ostvarivanje prava iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti, već i prestankom stečenih prava.

Služba će i u 2019. godini nastaviti efikasno sprovoditi i primjenjivati sporazume o socijalnom osiguranju u postupcima rješavanja po zahtjevima nezaposlenih osoba, kojima je radni odnos prestao u skladu sa zakonom, a koje imaju staž osiguranja u drugoj državi sa kojom Bosna i Hercegovina ima zaključen sporazum o socijalnom osiguranju.

I u narednom periodu Služba će insistirati na izmještanju administriranja zdravstvenog osiguranja iz oblasti zapošljavanja, s obzirom na to da postojeći način reguliranja zdravstvenog osiguranja nezaposlenih osoba u Federaciji BiH predstavlja neefikasan, opterećujući i jedinstven primjer u oblasti zapošljavanja u Evropi.

Ovaj problem opterećuje službe za zapošljavanje ne samo finansijski već i operativno, jer onemogućava da kvalitetno obavljaju poslove aktivne politike zapošljavanja.

Istovremeno, stvara se statistički nerealna slika o nezaposlenosti, jer je u sadašnjim uvjetima očigledno da se na evidenciju nezaposlenih prijavljuje znatan broj osoba koje ne spadaju u kategoriju aktivnih tražilaca zaposlenja, već se prijavljuju radi zdravstvenog osiguranja.

Službe za zapošljavanje imaju svoju socijalnu komponentu, koju treba realno postaviti i održavati. Međutim, u našim okolnostima ona je skoro u potpunosti potisnula i onemogućila funkciju provođenja aktivne politike zapošljavanja.

Za ostvarivanje prava na zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, Služba će u 2019. godini nastaviti redovnu uplatu doprinosa Zavodu zdravstvenog osiguranja po stopi utvrđenoj Odlukom Skupštine TK .

Pravni osnov: Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba²⁴; Zakon o upravnom postupku Federacije BiH²⁵.

Nosilac aktivnosti: Odjeljenje za materijalnu i socijalnu sigurnost.

Rok izrade: Kontinuirano tokom godine.

²⁴ „Službene novine Federacije BiH”, broj: 41/01, 22/05 i 09/08.

²⁵ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 02/98 i 48/99.

III. UNAPREĐENJE ODNOSA SA POSLODAVCIMA, LOKALNIM ZAJEDNICAM I DRUGIM INSTITUCIJAMA

U prethodnom radu Službe, kada je u pitanju rad s poslodavcima identificirani su problemi postojanja neadekvatnog socijalnog dijaloga u zapošljavanju, te problem neusklađenosti ponude i potražnje, kao problemi koje u budućnosti treba rješavati.

Razvoj i unapređenje socijalnog dijaloga u zapošljavanju jedan je od ključnih prioriteta koji je identificiran i u drugim strateškim dokumentima. Glavni zadatak u 2019. godini, kada je u pitanju poboljšanje odnosa s poslodavcima, a u cilju izgradnje partnerskog odnosa na tržištu rada, jeste izgradnja povjerenja u profesionalnost Službe.

U cilju rješavanja tog problema Služba će u 2019. godini raditi na unapređenju postojeće i ostvarivanju nove saradnje sa poslodavcima, te prikupljanju informacija o postojećim i planiranim upražnjenim radnim mjestima, kao i procjeni broja i potreba profila budućih radnika, te raditi na razvijanju i unapređenju postojećeg modela rada sa poslodavcima, lokalnim zajednicama i drugim institucijama, razvijajući pozitivan dijalog kao pripremu za djelovanje na tržištu rada.

Rad na unapređenju ispitivanja tržišta rada, kao osnova za stvaranje slike o tržištu rada, podrazumijeva adekvatnu primjenu odgovarajućeg metodološkog okvira za prikupljanje podataka o kretanjima na tržištu rada i uspješno predviđanje novih radnih mesta, te uspostavu široke saradnje sa društvenim partnerima u okruženju, a naročito sa poslodavcima.

Primarni cilj u 2019. godini usmjeren je na uspostavljanje neposrednog kontakta sa poslodavcima radi obezbjeđivanja prijavljenih potreba poslodavaca za zapošljavanjem lica sa evidencije Službe, ispitivanje budućih potreba poslodavaca, uspostavljanje saradnje sa novonastalim poslodavcima i onima koji se posljednje dvije godine nisu obraćali Službi za zapošljavanje za posredovanje u zapošljavanju, informisanje o mjerama aktivne politike zapošljavanja i uslugama Službe usmjerenim na zapošljavanje teže zapošljivih lica.

Unapređenjem ispitivanja tržišta rada radi se na postizanju realnog uvida u tržište rada, koje se temelji na prikupljanju relevantnih podataka i informacija na terenu. Iznesena mišljenja, ocjene i sugestije poslodavaca bitno mogu utjecati na formiranje određenih stavova, izvođenje potrebnih zaključaka i davanje odgovarajućih preporuka za vjerodostojnu analizu tržišta rada.

Rad na terenu ima poseban značaj i za općinske biroe jer se na taj način ostvaruje i afirmira neposredan kontakt sa poslodavcima, gradi povjerenje i jača primarna uloga posredovanja u zapošljavanju.

Ciljnu grupu poslodavaca će činitimala i srednja preduzeća registrovana na području Tuzlanskog kantona. Posjete poslodavcima će se realizirati kroz kontinuiranu aktivnost, a prema planu općinskih biroa za zapošljavanje koji se definišu na mjesečnom nivou, a sadrže spisak konkretnih poslodavaca i radnika općinskih biroa i Službe koji će realizovati ove aktivnosti.

Služba će u 2019. godini nastojati utvrditi i ostale izvore informisanja o tržištu rada kako bi se izbjegla situacija da se ispitivanje temelji isključivo na jednostranom mišljenu poslodavaca.

Program rada JU Službe za zapošljavanje TK Tuzla za period 2019. godine

Kako analiza tržišta rada, nije isključivo u nadležnosti Službe za zapošljavanje već i brojnih drugih društvenih partnera koji djeluju u lokalnoj zajednici, Služba će u 2019. godini poduzimati adekvatne korake u cilju zajedničkog djelovanja svih aktera na tržištu rada, i to: promovisanjem rada Službe kao značajnog aktera na tržištu rada, ostvarivanjem saradnje sa što većim brojem poslodavaca, lokalnih institucija i nevladinih organizacija, uspostavljanjem saradnje sa obrazovnim institucijama, uključivanjem što većeg broja partnera na tržištu rada, ispitivanjem tržišta rada, izradom baze podataka poslodavaca s kojima je ostvarena saradnja.

Unaprijeđena saradnja sa društvenim partnerima trebala bi pružiti dodatne informacije o trendovima i kretanjima na tržištu rada i uveliko utjecati na kreiranje zajedničkih zaključaka i odgovarajućih preporuka za unapređenje rada Službe.

Otvoreniji pristup tržištu rada po pitanju unapređenja lokalnog dijaloga između svih aktera na tržištu rada u 2019. godini, ima za cilj inovativniji i kreativniji pristup pitanjima zapošljavanja, aktivnije učeće u izradi lokalnih strategija i akcija za razvoj i zapošljavanje, jače i aktivnije partnerstvo među lokalnim akterima na tržištu rada.

Nosilac aktivnosti: Koordinator poslova za razvoj i unapređenje odnosa sa poslodavcima, lokalnim zajednicama i drugim institucijama i Odjeljenje za posredovanje.

Rok izrade: Kontinuirano tokom godine.

IV. PRUŽANJE PODRŠKE FUNKCIONISANJU OSNOVNE DJELATNOSTI SLUŽBE

5 PRIMJENA SAVREMENIH STANDARDA U UNAPREĐENJU RADA

Kako je Služba u 2018. godini recertificirala uspostavljeni, dokumentovani i implementirani sistem upravljanja kvalitetom prema novoj verziji Međunarodnog standarda ISO 9001:2015, svoju opredijeljenost ka certificiranom sistemu upravljanja kvalitetom, njegovoj primjeni i stalnom unapređenju efektivnosti i efikasnosti poslovnih procesa, će i u 2019. godini manifestovati, prije svega, putem:

- ostvarivanja precizno definisanih i mjerljivih ciljeva organizacije i kontrole njihovog ostvarenja, obezbeđujući da su oni kompatibilni sa kontekstom, strateškim usmjerenjem i utvrđenom politikom organizacije,
- definisane funkcionalne organizacione strukture, organizacije procesa rada i poslovanja, kojom je precizno utvrđena odgovornost i ovlaštenja rukovodstva i svih radnika,
- timskog rada Uprave, šefova organizacionih jedinica, i svih radnika Službe,
- stalne brige o resursima neophodnim za izvođenje procesa rada, orientacijom, prije svega, na razvoju ljudskih resursa i infrastrukture,
- uspostavljanja klime međusobnog povjerenja i uzajamnog poštovanja radnika, korisnika usluga i trećih lica,
- izgradnje partnerskih odnosa sa korisnicima usluga i drugim zainteresovanim stranama, poslovnim partnerima, dobavljačima itd.

Služba će nastojati, u i 2019. godini, kao i do sada, obezbijediti visok stepen zadovoljstva korisnika usluga i njihovo trajno povjerenje, visokim kvalitetom svojih usluga, uvijek i u potpunosti ispunjavajući zakonske i njihove zahtjeve.

Shvatajući pojam kvaliteta kao osnovnu i sveobuhvatnu karakteristiku usluga i svih procesa rada i poslovanja, Služba u svom području rada će, stalno unapređivati:

- svijest svih radnika o odgovornosti za kvalitet, kao neprikosnovenoj težnji za stalno ispunjavanje zahtjeva korisnika usluga i svih zahtjeva procesa rada,
- sistem upravljanja kvalitetom kao osnovu potpune dokumentovanosti, planiranja, kontrolisanja, stalnog provjeravanja i unapređenja procesa rada i poslovanja.

Doprinosom ukupnom razvoju društva, Služba će i dalje graditi sopstveni imidž i težit da obezbijedi zavidan položaj u društvu.

Služba, će kao i do sada, posebnu pažnju pokloniti stručnom obrazovanju i usavršanju radnika, kao i njihovoj motivaciji, koji će, odgovarajućim ličnim i stručnim razvojem i postizanjem visokih standarda i odgovornošću u radu, pružiti puni doprinos unapređenju procesa rada i poslovanja.

Uprava i šefovi organizacionih dijelova i dalje će među radnicima razvijati i unapređivati klimu saradnje, međusobnog uvažavanja i povjerenja i pripadnosti kolektivu, zasnovanu na timskom radu u izvođenju procesa rada.

Služba će u 2019. godini, između ostalog, izvršiti:

- obuku novih radnika za zahjevima nove verzije Standarda ISO 9001:2015,
- najmanje jednu provjeru sistema upravljanja kvalitetom od strane rukovodstva (Uprave),
- najmanje jedno mjerjenje zadovoljstva korisnika usluga (nezaposlena lica i poslodavci),
- jedan interni audit (reviziju).

U 2019. godini će se takođe izvršiti prvi nadzorni audit prema novoj veriji Standarda ISO 9001:2015, od strane akreditovane certifikacijske kuće.

6 JAČANJE KAPACITETA I STRUČNO USAVRŠAVANJE LJUDSKIH RESURSA

Služba će i u 2019. godini raditi na razvijanju ljudskih resursa, stručnom usavršavanju radnika kao osnovnog resursa za kvalitetan i uspješan rad, te će sa posebnim planom utvrditi teme, dinamiku i termine edukacije radnika, kao i eventualne projekte i partnere sa kojima će izvoditi određene edukacije, a sve u cilju što kvalitetnijeg i organizaciono potpunijeg njenog djelovanja.

S obzirom na prethodno preuzete obaveze Služba će u 2019. godini izvršiti analizu raspoloživog kapaciteta ljudskih resursa, detaljnu analizu potreba za obukama, te izvršiti strateško planiranje i praćenje realizacije postavljenih ciljeva.

Edukacije koje su planirane za 2019. godinu u okviru samostalnih aktivnosti, te međunarodnih projekata i saradnje, odnosit će se na sljedeće oblasti:

- obuka u oblasti informacijskih tehnologija, s posebnim fokusom na implementaciju novog jedinstvenog sistema (JIS),
- obuka iz oblasti finansija i računovodstva,
- obuka iz oblasti pravne regulative – zakonski okvir,
- obuka iz oblasti analize – ispitivanja kretanja na tržištu rada,
- obuka iz oblasti poslovno – socijalnih vještina u radnom okruženju,
- obuka iz oblasti rada sa nezaposlenim obavezama,
- obuka za izradu individualnog plana zapošljavanja,
- obuka za rad s poslodavcima,
- unapređenje sistema upravljanja učincima, ljudskim resursima i kadrovskim poslovima,
- obuka iz oblasti monitoringa i evaluacije mjera aktivne politike zapošljavanja,
- obuka iz oblasti primjene savremenih standarda u unapređenju rada,
- obuka iz oblasti projektnog menadžmenta.

Cilj planiranih obuka prvenstveno je postavljanje temelja većoj profesionalizaciji funkcije radnika Službe, kako bi se povećala kvaliteta pruženih usluga prema nezaposlenim osobama, poslodavcima i ostalim partnerima na tržištu rada.

Jedan dio obuka izvodić će se u okviru međuinstitucionalne saradnje sa stranim partnerskim institucijama i organizacijama, dok će se drugi dio obuke vršiti u saradnji sa FZZZ i drugim kantonalnim službama u vidu radno – edukativnih sastanaka, a sve u cilju osposobljavanja i stručnog usavršavanja radnika Službe.

S ciljem efikasnijeg i efektivnijeg odvijanja procesa rada, a radi obuhvata većeg broja radnika i racionalizacije, obaveza je radnika koji učestvuju u procesu određene obuke da stečena znanja prenose drugim radnicima.

Služba će i u 2019. godini vršiti angažovanje osoba na stručnom osposobljavanju u skladu sa ukazanim potrebama i raspoloživim programima (npr. Program sufinansiranja obavljanja

stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa/volonterskog staža boraca i članova njihovih porodica i dr.).

Također, u 2019. godini, planirano je učešće u programima sufinansiranja FZZZ i to u skladu sa ukazanim potrebama i raspoloživim sredstvima Službe.

Služba će u okviru svojih nadležnosti u 2019. godini vršiti prijem novih radnika u skladu sa Zakonom o radu i aktima Službe, prema ukazanim potrebama.

7 OPŠTI I PRAVNI POSLOVI

7.1 NORMATIVNO PRAVNI POSLOVI

Služba je tokom 2018. godine započela aktivnost analize i usaglašavanja normativnih akata donesenih u ranijem periodu, te shodno tomu pristupila usklađivanju istih sa potrebama Službe i važećim zakonima iz te oblasti, pridržavajući se uputa Interne revizije, u pogledu dostavljenih izvještaja i usvojenih planova. Cilj ovih aktivnosti je unapređenje normativnog okvira za obavljanje poslova iz nadležnosti Služba.

Pored navedenog u 2019. godini, normativne aktivnosti Službe će se fokusirati na praćenje i primjenu i drugih važećih propisa iz nadležnosti Službe, analizi postojećih normativnih akata, kao i izradi i usklađivanju pojedinačnih akata i ugovora potrebnih za funkcionisanje Službe. Ove aktivnosti vršit će se kontinuirano.

Također, tokom 2019. godine Služba će aktivno raditi na rješavanju, pravnih i drugih pitanja sa osnivačem, nadležnim ministarstvima i drugim organima, obavljati poslove vezane za upis u sudski registar i druge registre, te pripremati i izrađivati informacije, izvještaje i planova rada. Osim toga, tokom narednog perioda Služba će pribavljati mišljenja i uputstva od drugih institucija, kao osnovu za izradu stručnih mišljenja i uputstava i voditi upravni postupak po zahtjevima nezaposlenih osoba za profesionalnu rehabilitaciju.

7.2 ZASTUPANJE

Tokom 2019. godine obavljati će se poslovi zastupanja interesa Službe u postupcima, pred nadležnim organima, osnivačem, drugim institucijama i sudovima, kao i poslovi pripreme prijedloga akata o pokretanju postupka naplate potraživanja, pokretanja i vođenje postupka naplate potraživanja pred nadležnim sudovima.

Način i dinamika realizacije obavljat će se kroz:

- poslove izrade akata u cilju pokretanja postupaka pred nadležnim sudovima, organima lokalne samouprave i drugim državnim organima u cilju rješavanja pitanja od značaja za funkcioniranje Službe,
- poslove zastupanja Službe pred nadležnim sudovima po tužbama korisnika novčane naknade i korisnika po različitim osnovama.

Očekivani rezultat ovih aktivnosti je povećanje naplate potraživanja, odbrana interesa Službe vezanih za organizaciju rada, rješavanje spornih pitanja uz poštovanje principa ekonomičnosti i efikasnosti.

7.3 JAVNE NABAVKE

Nakon izrade i donošenja Plana javnih nabavki za 2019. godinu Služba će po uputama od strane direktora, i uz kontinuiranu suradnju sa svim organizacionim jedinicama, raditi na sprovođenju postupaka javnih nabavki, poštujući odredbe Zakona o javnim nabavkama i provedbenih propisa iz oblasti javnih nabavki²⁶.

Pripremat će i izrađivati akta za pokretanje postupka javne nabavke (odлука o pokretanju postupka, rješenja o imenovanju komisija, izjava predsjednika i članova komisija, poziva za dostavljanje ponuda, tenderske dokumentacije, izmjena i dopuna tenderske dokumentacije, odgovora na pitanja ponuđača), u skladu sa važećim propisima i naloženom od strane direktora Službe.

Vršit će sprovođenje postupka otvaranja ponuda, stručne ocjene ponuda, sačinjavanje zapisnika, izvještaja komisija, odluka o dodjeli ugovora/odлуka o obustavi postupka, pripremati i sačinjavati ugovore.

Efikasno će provoditi planirane postupake javnih nabavki, a nakon donošenja odluke o sprovođenju postupka i u skladu sa raspoloživim finansijskim sredstvima, uz ostvarivanje što višeg stupnja konkurentnosti, ekspeditivnosti, javnosti i transparentnosti, kao osnovnim postulatima postupaka.

Efikasno će provoditi planirane postupaka javnih nabavke po posebnim odlukama direktora Službe.

Izrađivati i dostavljati izvještaje o zaključenim ugovorima o javnim nabavkama i sprovedenim postupcima javnih nabavki, u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama.

Objavljivati svu dokumentaciju na web portalu Službe www.szztk.ba i portalu Agencije za javne nabavke www.javnenabavke.gov.ba, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

²⁶ "Službene glasnik BiH", br. 39/14 i 47/14

7.4 UPRAVLJANJE IMOVINOM

Služba raspolaže sa poslovnim prostorima u trinaest općina TK namijenjenih za rad biroa za zapošljavanje i rad same Kantonalne službe za zapošljavanje.

Stanje objekata i uvjeti za rad koji su potrebni zaposlenicima Službe da bi mogli pružiti osnovne usluge nezaposlenim osobama, te da bi se postigli veći efekti u rješavanju pitanja iz ove oblasti, je bilo takvo, da u većini ne zadovoljavaju niti minimum potrebnih prostornih potreba.

U tom pravcu je Služba, u toku prethodnih godina poduzela niz aktivnosti, u cilju stvaranja povoljnijih uvjeta za rad i približavanja nezaposlenim osobama, a u skladu sa raspoloživim finansijskim sredstvima, poštujući Okvirni investicioni plan i Memorandum o razumijevanju i suradnji o uspostavljanju oglednog biroa rada u Službi. Do kraja 2018. godine Služba je uspjela većinu općinskih biroa renovirati, proširiti i/ili otvoriti nove rekonstruirane biroe, ulaganjem vlastitih sredstava i/ili uz pomoć donatora.

Nakon izrade i donošenja Plana nabavki za 2019. godinu, prioritetan zadatak Službe je obezbjeđenje adekvatnog poslovnog prostora u Teočaku i Sapni, a sve u cilju da bi se osigurali što bolji uslovi rada, koji će doprinijeti da rad u biroima za zapošljavanje bude usmjeren ka aktivnim tražiocima zaposlenja, da evidentiranje bude odvojeno od savjetodavnog rada i stručne pripreme za tržište rada, a u skladu sa potpisanim Memorandumom o razumijevanju i saradnji o uspostavljanju Oglednog biroa rada u JU Službi za zapošljavanje TK između Službe i konsultantske kuće GOPA mbH, koji zahtjeva reformu rada službi za zapošljavanje.

U cilju očuvanja i raspolaganja imovinom u posjedu ili vlasništvu Službe, a po nalogu direktora Službe ili Upravnog odbora, provesti će se procedura iznajmljivanja imovine koju Služba ne koristi iz razloga preseljenja na druge lokacije.

Služba će tokom 2019. godine nastaviti sa započetim aktivnostima pred sudovima i drugim nadležnim organima, u saradnji sa osobama određenim od strane Službe, u cilju rješavanja imovinsko-pravnih poslova kako bi se okončale aktivnosti uknjižbe prava vlasništva i posjeda nekretnina, u skladu sa Zakona o stvarnim pravima F BiH²⁷.

Za potrebe Službe, u cilju adekvatnog i pravovremenog izvršavanja poslova i zadataka tokom 2019. godine planirano je unapređenje informacionog sistema kroz nabavku platforme za upravljanje digitalnim dokumentima i poslovnim procesima.

²⁷ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 66/13 i 100/13.

8 RAZVOJ I JAČANJE SISTEMA I PROCEDURA JAVNE INTERNE FINANSIJSKE KONTROLE

Sistem javnih internih finansijskih kontrola (PIFC)²⁸ u javnom sektoru Federacije Bosne i Hercegovine trenutno se razvija u skladu sa Strategijom razvoja javnih internih finansijskih kontrola u Federaciji 2015-2018. sa pripadajućim akcionim planom.

Uspostava i razvoj PIFC sistema podrazumijeva dvije oblasti i to:

- *uspostavu i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole i*
- *uspostavu i razvoj sistema funkcionalno nezavisne interne revizije.*

Temeljni zakonodavni okvir za razvoj finansijskog upravljanja i kontrole je definisan u Zakonu o budžetima Federacije BiH, Zakonu o trezoru Federacije BiH i Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli²⁹, te u pripadajućoj podzakonskoj regulativi³⁰.

Služba već posjeduje određen nivo finansijske kontrole koja se sprovodi unutar subjekata javnog sektora u skladu sa zakonskim odredbama koje regulišu obavezu i mehanizme finansijskog upravljanja i kontrole.

Služba će i u narednom periodu veliku pažnju posvetiti konceptu i aktivnostima sistema finansijskog upravljanja i kontrole, imajući u vidu činjenicu da ekonomično, efikasno i efektivno upravljanje javnim sredstvima, je značajno radi osiguranja usklađenosti sa zakonodavstvom, te transparentnosti kako bi se obezbjedila kontrola trošenja sredstava na odgovarajući način i da ostvaruju vrijednost za novac.

Efikasno upravljanje i kontrola zasniva na adekvatnim mjerama i pristupu rizicima, a poseban akcent biće stavljen na procjenu i preuzimanje preventivnih radnju i na predupređivanju nastanka rizika pri obavljanju djelatnosti Službe.

U tom smislu kontinuirano će se povezivati i usklađivati ciljevi iz srednjoročnih planova Službe sa ciljevima iz godišnjih planova rada svih organizacionih dijelova.

S obzirom da su određene aktivnosti već sprovedene, prioritet Službe u narednom periodu biće na *upravljanju rizicima* kao dijelu sistema internih finansijskih kontrola.

U cilju uspješnog *upravljanja rizicima* Služba će u narednom periodu:

- delegirati osobe za koordinaciju aktivnosti u procesu upravljanja rizicima u pojedinim Odjeljenjima Službe,
- vršiti polugodišnju identifikaciju rizika i procjenu vjerovatnoće nastanka i uticaja rizika,
- uspostaviti sistem dokumentovanja podataka o rizicima i uspostaviti Registar rizika,
- utvrditi sistem i nivoe izvještavanja o najznačajnijim rizicima.

Ključni poslovi procesi trebaju biti uređeni internim procedurama kojima se jasno uređuju pravila postupanja, definišu učesnici, njihova ovlaštenja i odgovornosti, kontrolni postupci,

²⁸ PIFC - eng. Public Internal Financial Control.

²⁹ "Službene novine Federacije BiH", broj: 38/16.

³⁰ Standardi interne kontrole u javnom sektoru u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH", broj: 75/16) i Pravilnika o FUK („Službene novine Federacije BiH", broj: 06/17).

propisani formulari, obrasci i druga slična pitanja koja je potrebno regulisati. Biće uspostavljen obim kontrola proporcionalan identifikovanim rizicima, uticaju privremenog ili trajnog gubitka sredstava ili neovlaštenog korištenja ili otuđenja.

Služba će u narednom periodu za sve procese u kojima se odvijaju kontrolne aktivnosti donijeti pisana upustva i procedure, kojima se jasno utvrđuju načini izvršavanja procesa i odgovornosti svih zaposlenih, i upravljati rizicima s ciljem smanjenja rizika, a sve u svrhu stvaranja sigurnosti da se sredstva Službe namjenski troše i da se njima postiže vrijednost uloženog.

U narednom periodu Služba će uložiti dodatne napore da se principi Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine ugrade u sve aktivnosti i procese u Službi u cilju poticanja promjene kulture upravljanja i traženja ekonomičnosti, efikasnosti i učinkovitosti svake aktivnosti Službe, istovremeno održavajući apsolutni nivo usklađenosti sa zakonom.

9 FUNKCIJA INTERNE REVIZIJA

Internu reviziju u Službi obavlja Jedinica interne revizije, koja je uspostavljena u skladu sa zakonskim propisom o uspostavljanju jedinica interne revizije³¹, te prema odredbama Pravilnik o radu Javne ustanove Služba za zapošljavanje TK Tuzla³², a koja je bazirana na decentralizovanom modelu s jasno definisanim nadležnostima u pogledu vršenja funkcije interne revizije u Službi.

Provođenjem revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Metodologijom rada interne revizije u javnom sektoru u FBiH, Jedinica interne revizije Službe osigurava ocjenu sistema internih kontrola kroz formulisanje nalaza, stručnog revizorskog mišljenja i preporuka, čime doprinosi pouzdanom izvještavanju o korištenju budžetskih sredstava, transparentnom i racionalnom upravljanju prihodima, troškovima i imovinom Službe.

Glavna funkcija Jedinice interne revizije Službe jeste da provodi internu reviziju organizacionih dijelova, programa, aktivnosti i procesa u Službi. Na taj način će se doprinijeti pouzdanom izvještavanju o korištenju sredstava, transparentnom i kvalitetnom upravljanju javnim prihodima, troškovima i imovinom u Službi.

Zakonom o internoj reviziji utvrđeno je da će se aktivnosti interne revizije provoditi kroz procese interne revizije, između ostalog, kroz godišnje planiranje revizije, te da rukovodilac interne revizije ima obavezu da pripremi godišnji plan interne revizije na osnovu ocjene rizika i usvojenog strateškog plana, i nakon njegovog odobravanja od rukovodioca organizacije, osigurava njegovu adekvatnu implementaciju i nadzor nad njegovim izvršavanjem.

Jedan od preduslova za kvalitetno i efektivno vršenje funkcije interne revizije jeste i saradnja s rukovodstvom Službe. Za internu reviziju je važno da rukovodstvo Službe, kao korisnik usluga, prepozna efekte rada interne revizije. Zrelost i efikasnost rada interne revizije zavisi i od ostvarenog stepena upravljačke odgovornosti i razumijevanja za doprinos koji interna revizija može da u osiguravanju usklađenosti i zakonitosti, te postizanju fiskalne discipline i ostvarenju ciljeva Službe. Veoma je važno intenzivno razvijati saradnju između rukovodstva i interne revizije i tokom 2019. godine s ciljem da strateški i godišnji planovi rada interne revizije odražavaju prioritete Službe, kao i da se podigne stepen implementacije revizorskih preporuka.

U cilju detektovanja problema u realizaciji preporuka interne revizije, kontinuirano će se raditi na na podizanju svijesti menadžmenta i podizanju kvaliteta usluga interne revizije, a u namjeri da interna revizija doprinese stvaranju dodatne vrijednosti i unapređenju poslovanja Službe, te ulagati dodatne napore na razumijevanju uloge interne revizije, kao i na unapređivanju saradnje interne revizije i menadžmenta Službe.

Ciljevi, prioriteti i predmet aktivnosti interne revizije su dosljedni ciljevima i planovima Službe.

³¹ Zakon o internoj reviziji javnog sektora u Federaciji Bosne i Hercegovine „Službene novine Federacije BiH“, broj 47/08 i 101/16 i Pravilnik o kriterijima za uspostavu Jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u Federaciji BiH „Službene novine Federacije BiH“, broj 82/13 i 74/14.

³² broj 01/1-1-S-48/17 od 10.11.2017. godine.

Jedinica interne revizije izrađuje Godišnji plan interne revizije za sljedeću kalendarsku godinu kojim će definisati predmet, obim, ciljeve, raspored i potrebne resurse za realizaciju svakog zadatka revizije (pojedinačnih revizija).

Godišnji plan interne revizije za 2019. godinu zasniva se na zakonskim obavezama i nadležnostima, kao i raspoloživim ljudskim i materijalnim resursima. Iсти sadrži aktivnosti i rokove za ispunjenje ciljeva. Plan revizija je sačinjen na osnovu broja trenutno raspoloživog revizorskog kadra, odnosno limitiran je raspoloživim resursima. Kao i kod svakog plana, moguće su tokom tekuće godine izmjene zbog novonastalih okolnosti i utvrđenih prioriteta.

Glavne kontinuirane aktivnosti Jedinice interne revizije Službe biće usmjerene na:

- Smanjenje rizika u poslovanju Službe na najmanju moguću mjeru;
- Efikasna konsultantska uloga interne revizije u cilju unapređenja rada Službe;

Jedinica interne revizije Službe provodi godišnji plan realizacijom planiranih aktivnosti poštujući pri tome ciljeve i aktivnosti Službe.

Aktivnosti:

1. Izvještavanje o obavljenim revizijama i provedenim aktivnostima interne revizije za prethodnu godinu.

Indikator aktivnosti: Izvještaj o obavljenim revizijama i aktivnostima interne revizije, davanje Mišljenja interne revizije o sistemu internih kontrola vezano uz Izjavu o fiskalnoj odgovornosti.

Rok: Početak godine.

2. Obavljanje interne revizije u skladu s odobrenim planovima i po nalogu direktora ili uslijed promjenjenih okolnosti (ad hoc revizije).

Indikator aktivnosti: Konačni revizorski izvještaj Jedinice za internu reviziju.

Rok: Tokom godine.

3. Kontinuirano provođenje preporuka i uspostavljanje baze podataka o preporukama.

Indikator aktivnosti: Revizorski izvještaj Jedinice za internu reviziju o praćenju preporuka.

Rok: Tokom godine.

4. Izrada Strateškog plana interne revizije za sljedeće trogodišnje razdoblje i Godišnjeg plana interne revizije za sljedeću godinu.

Indikator aktivnosti: Strateški plana interne revizije i Godišnji plana interne revizije.

Rok: Kraj godine.

5. Izrada Izvještaja za Centralnu harmonizacijsku jedinicu Federalnog ministarstva finansija o revizijama iz 2018. godine.

Indikator aktivnosti: Godišnji izvještaj Jedinice interne revizije Službe za 2018. godinu

Rok: Kraj godine.

Pravni osnov: Zakon o internoj reviziji javnog sektora u Federaciji Bosne i Hercegovine³³; Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine³⁴.

Ciljne grupe: Sve organizacione jedinice Službe;

Nosilac aktivnosti: Jedinica interne revizije Službe.

Jedinica interne revizije Službe kontinuirano prati i usklađuje svoj rad sa trendovima razvoja interne revizije. Shodno tome u Programu rada interne revizije u 2019. godini, biti će obuhvaćeno i sudjelovanje na dodatnim edukacijama, seminarima, radionicama iz područja interne revizije, ali i ostalih područja potrebnih za kvalitetnije obavljanje poslova i zadataka revizora.

³³ „Službene novine Federacije BiH“, broj 47/08 i 101/16.

³⁴ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 38/16.

10 BORBA PROTIV KORUPCIJE

Imajući u vidu pojavu da se korupcija u javnosti učestalo pavezuje sa oblašću zapošljavanja u narednom periodu Služba će uspostaviti mehanizme kako bi se smanjio broj prilika da do korupcije dođe ili omogućilo njezino lakše otkrivanje i procesuiranje. Ove aktivnosti su posebno važne s aspekta stečenog ugleda, respeksa i povjerenja u javnosti.

Drugim riječima Služba će provesti preventivne aktivnosti koje obeshrabruju bilo kakve pokušaje koruptivnih radnji u oblasti funkcija i aktivnosti Službe, uključujući i edukaciju o problemu korupcije, istraživanje postojećeg stanja i uključiti sve zaposlenike u borbu protiv korupcije.

Svi zaposlenici su obavezni da svoje dužnosti obavljaju u okviru zakona, podzakonskih i provedbenih propisa, poštujući i uvažavajući instrukcije pretpostavljenih, u skladu sa poslovima i zadacima radnog mesta na koje su raspoređeni, u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta JU Služba za zapošljavanje TK.

Borba protiv korupcije je dugoročan proces u kojem se korupciji ne smije ostaviti prostora da se razvije, te da svojim djelovanjem ugrožava poslovanje Službe. Bitno je napomenuti da će se borba protiv korupcije voditi na svim nivoima Službe, te da se od svakog zaposlenika očekuje da svojim djelovanjem doprinese iskorjenjivanju korupcije na svim nivoima u svojoj radnoj okolini. Pored borbe protiv korupcije, u narednom periodu potrebno je učiniti dodatne napore na prevenciji korupcije nizom sistemskih mjera i snažnom edukacijom svih zaposlenika, kako bi se osnažila svijest o korupciji kao društveno razarajućoj pojavi.

Služba je tokom prethodnih godina usvojila interne akte³⁵, kojim uređuje politike, pravila, uslove, ovlaštenja i odgovornosti u provođenju prevencije i borbe protiv korupcije tokom obavljanja funkcija, radnih zadataka, poslova i vršenja usluga u Službi, u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima BiH i Federacije BiH.

S obzirom da zadaci iz usvojenih internih akata (Akcijskog plana) imaju kontinuirani karakter, i narednom periodu poduzimat će se aktivnosti na realizaciji planiranih aktivnosti s ciljem postizanja zadovoljavajućeg nivoa njihove implementacije.

Služba će do 31.3.2019. godine pripremiti osnove za izradu aktueliziranog Strateškog plana za borbu protiv korupcije za period 2019.– 2021. godine i Akcijskog plana za provedbu strategije za borbu protiv korupcije 2019. – 2021. U skladu sa Akcijskim planom za provedbu strategije za borbu protiv korupcije 2019. – 2021 Službće djelovanje i aktivnosti usmjeriti na ostvarivanje ciljeva iz predmetnog dokumenta.

Aktivnosti Službe pri stvaranju i održavanju okruženja protiv korupcije i prevare najvećim dijelom tokom 2019. godine usmjerene su na preventivnu ulogu koja je veoma važna u procesu borbe protiv korupcije a to su:

1. Jačanju svijesti i povećanju odgovornosti pri korištenju javnih sredstava,
2. Odgovarajućem predočavanju rezultata rada javnosti,
3. Transparentno iskazivanje svih aktivnosti koje provodi Služba,

³⁵ Strateški plan za borbu protiv korupcije za period 2017. – 2019. godine i Akcijski plan za provedbu strategije za borbu protiv korupcije 2017. – 2019. godine.

4. Objavljivanje podataka o svim transferima izvršenim pri provođenju programa Službe,
5. Redovan monitoring odobrenih i realizovanih programa i objavljivanje podataka o monitoringu,
6. Objavljivanje podataka o subjektima koji sredstva odobrena od Službe koriste suprotno od namjene,
7. Sankcionisanje svih radnji koje odstupaju od uslova sadržanih u programima.

Služba će i u narednom periodu težiti uspostavi mehanizama kako bi se smanjio broj prilika da do korupcije dođe ili omogućilo njezino lakše otkrivanje i procesuiranje. Ove aktivnosti su posebno važne s aspekta stečenog ugleda, respeksa i povjerenja u javnosti.

10.1 ULOGA INTERNE REVIZIJE NA PREVENCIJI KORUPCIJE

Predmet iskorištavanja u korupciji su, gotovo uvijek, neposredno ili posredno sredstva iz budžeta ili javna imovina na različitim nivoima vlasti, kao i sredstva fondova, javnih ustanova i javnih poduzeća.

Do korupcije može doći kako kod raspodjele rashoda, tako i u prikupljanju javnih prihoda. U tom pogledu, ključna pretpostavka borbe protiv korupcije jeste osigurati da ne bude povlaštenih privrednih subjekata ili građana kod davanja subvencija i drugih oblika državne pomoći i u postupcima javnih nabava. Da bi se ovi problemi riješili, ključne mjere su one koje će osigurati transparentnost svih podataka o planiranju i ostvarivanju javnih prihoda i javnih rashoda kao i bilo kojeg drugog angažmana koji stvara obaveze za javni sektor ili javnu imovinu.

Iako je očigledno da uloga interne revizije ima ozbiljan uticaj na prevenciju i otkrivanje prevare, interna revizija nikad nije odgovorna za bilo koju vrstu prevare (prevencija, otkrivanje, istraga). Ipak, može imati važnu ulogu u bilo kojem od njih u savjetodavnoj ili konsultantskoj funkciji u cilju podizanja svijesti o prevari ili joj može biti tražen savjet u istrazi prevare zbog njene ekspertize u oblasti kontrole.

Prioritetni zadatak interne revizije sadržan je u preuzimanju proaktivne uloge prevari i korupciji, što podrazumijeva izradu politike i strategije Službe u sprječavanju korupcije; jačanje svijesti i povećanje odgovornosti u korištenju javnog novca; uticaj na transparentnost svih postupaka.

Uloga interne revizije nema represivnu funkciju u suzbijanju rizika za pojavu korupcije i prevare **nego je prvenstveno preventivnog karaktera**, a sastoji se u objavljivanju izvještaja o obavljenim internim revizijama, davanju savjeta-preporuka te saradnju sa drugim institucijama.

Dakle, uloga interne revizije nije primarno borba protiv prevare i korupcije, već da provjeri da li su uspostavljeni i da li funkcionišu dobro sistemi i procedure interne kontrole koji će spriječiti prevaru i korupciju ili im umanjiti prostor za djelovanje.

Služba će u narednom periodu kontinuirano raditi na jačanju kapaciteta interne revizije kao jednog od mehanizama u borbi protiv korupcije.

11 INFORMACIONI SISTEM

Plan rada Odjeljenja za informatičke poslove u Službi je skoro u potpunosti vezan za planirane aktivnosti Odjeljenja za informatiku i statistiku Federalnog zavoda za zapošljavanje, koji je zbog neefikasnosti postojećeg jedinstvenog informacionog sistema i zastarjelosti opreme i tehnologije, u 2013.g. počeo projekat „Jedinstveni informacioni sistem Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za zapošljavanje”, koji je trebao biti završen do kraja 2015. godine.

Kako je već poznato, aktivnosti povodom implementacije novog JIS-a ušle su u fazu testiranja u maju 2016. godine, međutim zbog velikog broja problema i primjedbi na raznorazne nedostatke proces testiranja kao i implementacije je zaustavljen te nije poznato kada će biti nastavljen niti implementiran.

Obzirom na ovakve okolnosti, kao i činjenicu da je postojeći sistem zastario, te da se u bazama u svim biroima kao i kantonalnoj bazi podataka dosegao softverski limit veličine baze podataka primarno se treba posvetiti pozornost na rješavanje ovog problema. Ne treba spominjati da gubatak podataka koji može nastati zbog softverskog limita predstavlja najveću opasnost za Službu, te može dovesti u opasnost cijelokupno poslovanje zbog toga što evidencije o nezaposlenim licima neće biti dostupne.

Ovaj problem bi se mogao riješiti nadogradnjom i migracijom na novu verziju Oracle RDBMS-a uz prethodno testiranje. Obzirom na probleme sa replikacijom kao i ažuriranjem šifranika EPIS aplikacije, a koji je trebao da se administrira sa strane Federalnog zavoda za zapošljavanje, što nikad nije učinjeno, potrebno je u narednom periodu pristupiti rješavanju ovih problema.

U 2015. godini realizirali smo implementaciju web stranice Službe koja je osvježena novim sadržajima i koja tehnološki udovoljava svim modernim standaradima, te je uspostavljen centralizirani mail sistem tako da je olakšana saradnja svih uposlenika Službe. U toku 2016. godine implementiran je potpuni VPN te se uz pomoć organizacije GOPA implementira još savremenija verzija web stranice. Osim ovih aktivnosti koje će se nastaviti u 2018. godini do potpune implementacije JIS-a, Odjeljenje za informatičke poslove planiralo je uvođenje novih softverskih rješenja koja bi omogućila efikasnije i kvalitetnije poslovanje Službe koje se ogleda kroz sljedeće projekte:

- Nastavak migracije sa distribuiranog okruženja na centralizovani model uz povećanje brzine internet pristupa na lokacijama 12 općinskih biroa kako bi razmjena podataka bila što brža,
- nabavku i zamjenu dotrajale računarske opreme i softverskih licence,
- potpisivanje ugovora o održavanju hardvera čiji je garantni rok istekao krajem 2016. godine a što se odnosi na SAN i cluster servere,
- poboljšanje postojećih softverskih rješenja koja se koriste u svakodnevnom poslovanju (kao što su DMS i digitalizacija i pretraga sadržaja),
- migriranje fizičkih na virtualne servere zbog povećanja sigurnosti i zaštite podataka,
- zaštita sistema od kripto-virusa i ransomwarea koji predstavljaju ozbiljan rizik za cijelokupno poslovanje,

- zaštita mrežne infrastrukture i upravljanje prometom kroz mrežne politike i implementacije firewalla/proxy servera,
- implementirati kontrolu korištenja mrežnih resursa kroz implementaciju kontrole sadržaja jer je ustanovljeno da veliki broj uposlenika koristi socijalne i druge mreže za narušavanje ugleda firme što je bilo izraženo u protekle dvije godine te da zbog korištenja streaming servisa pristup mrežnim resursima postaje otežan,
- upravljanje sigurnošću uvođenjem privilegija i politika korištenja računara i računarskog sistema,
- implementacija projekta IP telefonije, odnosno poboljšanja Centrex infrastructure,
- kontinuirana razmjena JS3300E sa Poreznom upravom FBiH,
- razvoj INTRANET portala za potrebe JU Službe za zapošljavanje TK.

Također, u 2019. godini će se nastaviti saradnja sa Poreznom upravom FBiH radi unapređenja korištenja i efikasnije razmjene podataka u Jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa. Ovo uključuje, između ostalog i prijavu nezaposlenih osoba na zdravstveno osiguranje elektronskim putem i prijave na penzijsko i invalidsko osiguranje, tzv. dokup staža, s tim da će se kroz novi informacioni sistem nastojati da se taj proces ubrza i praktično automatizira. U toku godine planirana je i prilagodba aplikacije novim zahtjevima prema XML specifikaciji iz Porezne uprave, a koji će biti implementirani nakon dostavljanja konačnog dokumenta.

Posebnu pozornost treba posvetiti edukaciji uposlenika koji nisu spremni za prihvate i korištenje novih savremenih načina poslovanja, a što se može postići kroz namjenske seminare i radionice.

U cilju postizanja i održavanja zadovoljavajućeg nivoa sigurnosti informacionog sistema, u saradnji sa Menadžerom za kvalitet i informacionu sigurnost:

- predložiti Politiku informacione sigurnosti i ostale potrebne interne akte iz domena informacione sigurnosti,
- analizirati sigurnosne potrebe, te planirati, implementirati i kontrolisati provođenje sigurnosnih mjera propisanih dokumentima informacione sigurnosti,
- vrsiti potrebnu edukaciju zaposlenika iz informacione sigurnosti.

Služba planira, tokom 2019. godine sačiniti aplikaciju za potrebe Odjeljenja za pravne i opšte poslove radi elektronskog praćenja i vođenja evidencije prijema i otpreme pošte.

U toku godine, zaposlenici Odjeljenja za informatičke poslove će, kao i do sada biti tehnička podrška zaposlenicima Službe, „odgovarati“ na zahtjeve korisnika usluga i drugih zainteresovanih strana, na način koji je zakonski utvrđen, kao i na posebne zahtjeve relevantnih institucija, ustanova i sl.

12 INFORMISANJE

U 2019. godini Služba će informisati javnost redovnim objavljivanjem saopštenja za javnost i vijesti o bitnim aktivnostima Službe, uslugama i mogućnostima zapošljavanja i statističkih izvještaja o evidencijama nezaposlenih osoba te broja posredovanja u zapošljavanju.

Bit će nastavljena aktivna saradnja sa pisanim i elektronskim medijima, kako bi što veći broj građana, prije svega nezaposlenih osoba i privrednih subjekata, bio upoznat sa aktivnostima koje se provode u Službi, te će se svakodnevno raditi na poboljšanju postojeće saradnje.

Svakodnevno ažuriranje informacija na web stranici Službe (www.szztk.ba) planirano je i u 2019. godini. Na portalu www.berzarada.ba (čiji je osnivač Projekat zapošljavanja mladih YEP) svakodnevno će biti objavljivani oglasi za poslove koje nude poslodavci iz Tuzlanskog kantona i BiH. Na ovaj način oglasi poslodavaca postaju lako vidljivi i dostupni nezaposlenim osobama širom države.

Svaki drugi mjesec će u 2019. godini biti rađen Newsletter (Informator) koji nudi različite informacije o aktivnostima Službe kao i aktuelnosti iz oblasti zapošljavanja. Newsletter Službe za zapošljavanje, dostavlja se samo na internoj osnovi, što znači da sadrži samo informacije za radnike Službe.

Također, bit će nastavljen redovan unos podataka na intranet stranicu Službe (internu za zaposlenike) na kojoj zaposlenici mogu pogledati izdanja službenih novina u BiH: Službene novine TK, Službene novine FBiH i Službeni glasnik BiH. Na intranet stranici dostupne su informacije o bitnim događajima koje Služba provodi, a sadržaj se redovno ažurira.

Služba će kroz redovne aktivnosti u posredovanju u zapošljavanju te putem printanog info materijala i organizacijom Info seminara u svim općinama kantona informisati nezaposlene osobe sa njihovim pravima i obavezama iz Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba. Pored toga, na info pultovima u općinskim biroima uvijek će biti izloženi kako vlastiti informativni materijal, tako i materijal Federalnog zavoda i Projekta zapošljavanja mladih – YEP.

Konferencije za novinare će biti održane po potrebi, ali obavezno na kraju godine kako bi se javnost izvjestila o realizovanim aktivnostima u protekloj godini, kao i zbog najave aktivnosti za predstojeću godinu. U toku godine mogući su i kraći neformalni sastanci sa novinarima, poput doručka za novinare ili kafe, zbog jačanja saradnje.

Broj: 02-49-605

Datum: 18.10.2018. godine

DIREKTOR:

Senad Muhamedbegović, dipl. pravnik